Ankenævnet *for* Forsikring

Den 26. juni 2019 blev i sag nr. 89699:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Tryg Forsikring A/S
Klausdalsbrovej 601
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e:

_____

Forsikringstagerne har villaforsikring. Nævnet har i kendelse nr. 86507 af 17/2 2016 tidligere behandlet klagernes krav om dækning for rådskadede lægter under husets tegltag i henhold til villa- og ejerskifteforsikringen i det indklagede selskab. Klagerne har den 6/7 2016 anmodet om genoptagelse af sagen for så vidt angår dækning under villaforsikringen, og nævnets sekretariat har efter modtagelse af klagernes advokats bemærkninger den 25/7 2016 besluttet at genoptage sagen. Klagerne har tillige klaget over selskabets behandling af en anmodning om retshjælpsdækning til isoleret bevisoptagelse. Sagen vedrørende retshjælpsforsikringen er blevet behandlet sideløbende med nærværende sag under sagsnr. 91078. Klagerne har tegnet villaforsikring i et andet selskab pr. 1/8 2014.

Klagernes advokat og modparten har ført en omfattende korrespondance for nævnet i perioden 6/7 2016 - 17/3 2017 og 19/1 2018 - 9/4 2019. Sagen har i den mellemliggende periode på klagernes anmodning været stillet i bero for isoleret bevisoptagelse, som imidlertid ikke blev gennemført, og selskabet og klagerne har samtidig ført forligsforhandlinger. Korrespondancen er forelagt nævnet, og et uddrag gengives i det følgende.

Af kendelse nr. 86507 fremgår bl.a.:

"Tagkonstruktion består af blandt andet af to forskudte tegltagssektioner med lav tag-hældning. De rådskadede lægter er så vidt ses konstateret i den nedre tegltagssektion.
…
Nævnet udtaler:
…
Villaforsikringen
Selskabet har efter sagens indbringelse for nævnet i brev af 23/2 2015 tilbudt at dække udgifterne til en udbedring af skaden i henhold til villaforsikringen, således, at der på den rådskadede del af taget etableres et nyt, fast undertag i stedet for det eksisterende monarfolundertag. Herpå lægges der nye frostsikre teglsten som erstatning for de eksisterende, delvist frostsprængte og løbende udskiftede K21-romerfalsteglsten. Selskabet har endvidere accepteret pr. kulance at betale for 32 mm afstandslister, under forudsætning af, at der vil være plads til disse.

Klagerne ses at have accepteret dette tilbud med det forbehold, at selskabet dækker udgifterne til, at klagernes arkitekt udarbejder et udbudsprojekt, samt at projektet indeholder opdatering og lovliggørelse efter det seneste bygningsreglement (BR10).

Selskabet har afvist at dække udgifterne til udarbejdelse af projekt med henvisning til, at der er tale om enkel reparation, hvorfor udarbejdelse af et projekt ikke er nødvendigt.

Selskabet har endvidere afvist at dække udgifterne til en opdatering og lovliggørelse efter det seneste bygningsreglement under henvisning til, at der ikke i byggelovgivningen er krav herom, da den ramte del af tagkonstruktionen, som ligger over beboelsen udgør ca. 1/3 af den samlede tagflade, og at det ikke vil være rentabelt at opfylde BR10's isoleringskrav.

Selskabet har blandt andet henvist til, at hvis tagkonstruktionen forhøjes som følge af isoleringskravene vil det sandsynligvis nødvendiggøre omkostningstunge ændringer af andre omkringliggende bygningsdele.

Selskabet har yderligere gjort gældende, at klagerne ikke har godtgjort, at de har fået afslag på en dispensationsansøgning fra kravene i BR10, hvilket er en betingelse for dækning i henhold til forsikringsbetingelsernes punkt 11.10.

Nævnet lægger i overensstemmelse med det af selskabet anførte til grund, at udbedring af rådskaden under iagttagelse af kravene i BR10 ud fra et rentabilitetssynspunkt sandsynligvis ikke kan forsvares.

Hvad angår kommunens brev til klageren af 26/10 2015 er nævnet enig med selskabet i, at brevet ikke har karakter af en konkret afgørelse vedrørende dispensationsspørgsmålet. Nævnet finder herefter, at klagerne ikke har godtgjort, at der ikke vil kunne opnås dispensation fra kravene i BR10 i det omfang tagreparationen i øvrigt måtte være omfattet af dette regelsæt.

Nævnet finder endvidere, at klagerne ikke har bevist, at det er nødvendigt at få udarbejdet et projekt af en arkitekt forud for den af selskabet tilbudte udbedring. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at dække udgifter hertil.

…

Udgifter til ingeniør- og advokatbistand.

Klagerne kræver at få erstattet deres udgifter til ingeniørbistand (to fakturaer af henholdsvis 12.375 kr. og 13.359,38 kr.) og til advokatbistand (opgjort til 47.641,67 kr. pr. 27/8 2015).

Selskabet har under henvisning til, at den ene af ingeniørens fakturaer vedrører klagesagen mod den beskikkede bygningssagkyndige, der udarbejdede tilstandsrapporten, afvist at dække denne, da udgiften ikke er relateret til sagen mod forsikringsselskabet. Den anden faktura på 13.359,38 kr. har selskabet forligsmæssigt anerkendt at betale, uanset at det er uklart, hvilken bistand den vedrører

For så vidt angår advokatudgifter har selskabet tilbudt at betale i alt 10.000 kr. Beløbet er skønsmæssigt fastsat med udgangspunkt i 1/2 proceduresalær vedrørende en sagsgenstand på ca. 130.000 kr. Selskabet har anført, at advokatens debiterede timer i det væsentlige angår klagesagen mod den beskikkede bygningssagkyndige, og bistand i forbindelse med ankenævnssagen, idet selskabet herved har anført, at det følger af Ankenævnet for Forsikrings vedtægter § 20, at der ikke betales omkostninger til den anden part.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet efter en samlet vurdering ikke grundlag for at pålægge selskabet at erstatte yderligere af klagernes afholdte advokat- og ingeniørudgifter.

Som følge heraf

b e s t e m m e s:

Klagerne får ikke medhold.

Da selskabet efter klagens indbringelse for nævnet delvist har opfyldt klagernes krav, tilbagebetales klagegebyret."

I klageskema af 6/7 2016 til nævnet har klagernes advokat bl.a. anført:

"**2. Hvad vil du konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)**
Sagen begæres genoptaget, se hertil under punkt 1, fordi man nu har dokumenteret, at der ikke kan gives dispensation fra lovliggørelse samt, at der er tale om omfattende råd- og skimmelsvampeskader i hele ejendommens tag, på begge tagflader.

TRYG skal anerkende, at de konstaterede råd- og skimmelskader, der er konstateret på begge tagflader, udgør en skade i henhold til forsikringsbetingelserne under Villaforsikringen, hvorfor TRYG skal afholde udbedringsomkostningerne.

TRYG skal anerkende, at udbedringsomkostningerne indeholder en lovliggørelse, således at udbedring skal opfylde kravene i BR10.

I øvrigt gøres gældende, at nævnet skal pålægge TRYG at godtgøre klagers advokatomkostninger, som er anvendt til brug for opgørelse af skaden, jf. FAL § 32, stk. 3."

Selskabet har i brev af 16/8 2016 til nævnet bl.a. anført:

> "**Sagsfremstilling efter kendelse af 17. februar 2016**
> Den 11. april 2016 modtager vi en henvendelse fra vores kunde bilagt kopi af den første rapport fra [byggerådgiver].
>
> Idet rapporten er udarbejdet næsten 2 måneder efter kendelsesdatoen, må vi gå ud fra, at undersøgelserne er iværksat på baggrund af kendelsen, der netop fastslog, at der ikke var konstateret rådskader på [øst]siden af taget.
>
> Vi meddeler vores kunde, at rapporten ikke giver anledning til en ændret vurdering af sagen, samt at rådskaderne på østsiden ikke er konstateret i vores forsikringstid, hvorfor vores kunde opfordres til at anmelde det til sit nye forsikringsselskab.
>
> Den efterfølgende korrespondance med vores kundes nye advokat gav ikke anledning til en ændret opfattelse af dette."

Klagernes advokat har i brev af 7/10 2016 til nævnet bl.a. anført:

> "**2. Rådskaden**
> **2.1 Hvad er parterne uenige om?**
> I TRYGs skrivelse til Ankenævnet af den 16. august 2016 opfordres klager til at dokumentere, at der har været råd i taget forud for undersøgelse af [byggerådgiver] af den 6. april 2016. TRYG henviser her til en rapport, som klager rekvirerede efter sagens første behandling i Ankenævnet. Rapporten er et bilag til den rapport, der er udarbejdet den 8. juni 2016 og fremsendt til Ankenævnet som bilag 2 til nærværende sag. TRYGs opfordring vil blive behandlet nedenfor.
>
> TRYG angiver endvidere i skrivelse af den 15. april 2016 til klager, at det er TRYGs opfattelse, at rådskaden i den østlige side af taget, *'... ikke er anmeldt eller konstateret i forsikringstiden... '*. Pågældende skrivelse fremlægges som bilag 3 i denne sag.
>
> Tvisten for Ankenævnet vedrører således,
> 1) hvorvidt klager har anmeldt en rådskade i begge tagflader ved den oprindelige skadesanmeldelse den 13. juli 2013 eller senest ved forsikringens ophør samt,
> 2) hvorvidt der i den forbindelse blev konstateret råd i begge tagflader.
>
> For overblikkets skyld vil sagsfremstillingen følge den systematik, TRYG har anvendt i sine bemærkninger af den 16. august 2016 for at behandle de provokationer, TRYG har givet klager i samme bemærkninger.
>
> **2.2 Rådskaden kronologisk**
> Den 13. juli 2013 anmeldte klager en rådskade i lægterne på ejendommens tag til forsikringsselskabet. Den 25. juli 2013 foretog TRYG besigtigelse af skaden. Besigtigelsen tog udgangspunkt i hele taget, og ikke kun den vestvendte side. Af skaderapporten, der vedlægges som bilag 4, fremgår, at
> *'FT opdager, at der er buler på hans tegl, da han løfter op i nogle tegl, viser det sig, at der er rådne lægter under tegl.*

FT har udtaget nogle lægter fra taget, der bærer tydelige tegn på nedbrydning over en længere periode.
Ved kontrol under tegl. Er der tegn på nedbrydning, men dette giver ikke et klart billede af hvorledes skaden er opstået, samt udbredelse af skadesområdet.
(...)
Vi har efter aftale med 'skade 4' henvist skaden til Ejerskifte og har talt med dem, og orienteret om skadens omfang og taghældnings problemet.'

Efterfølgende modtog klager mail fra TRYG, der vedlægges som bilag 5. Af denne fremgår, at
*'TRYG Bygnings tømrer [tømrerfirma 1] har anmeldt, at **råskader på spær** formodentlig skyldes for lav hældning på jeres tegltag.* (stavefejl korrekt gengivet)

Før vi kan vurdere den anmeldte skade er dækket af din ejerskifteforsikring, har vi brug for følgende materiale:
*- Udførlig beskrivelse af den anmeldte skade, samt årsagen hertil. **Vi modtager rapport fra [tømrerfirma 1].**.. '* (vores fremhævning).

Den 19. august 2013 foretog TRYG Ejerskifte besigtigelse af den anmeldte rådskade i ejendommens tag.
Af besigtigelsesrapporten, der vedlægges som bilag 6, fremgår, at
*'Du har anmeldt, at **lægterne på dit tag** er nedbrudte* (vores fremhævning).
(...)
Besigtigelse af tag
Der er tale om et oprindeligt tegltag med Monarfol undertag fra husets opførelse i 1972. Tagbelægningen er udført i Romertegl med skumtætningsbånd i false monteret på lægter. Lægterne er monteret direkte på spærene uden afstandslister, og der kan konstateres partielle lunker fordelt over tagfladen.
*Ved afmontering af tegl ved lunke kunne jeg konstatere, at der partielt er nedbrydning i lægter**ne**.*
*Det kunne fornemmes, at lægter**ne** er opfugtet. Der kunne ligeledes ses en del skidt i form af blade/ grannåle, støv og afskallet tegl (se billede 1), som ikke kan bortledes, fordi undertaget støder op til lægterne (se billede 2).*

*Der ses partielle udskiftning af teglet **fordelt på tagfladerne**...* (vores fremhævning).
(...)
*Det vand, der trænger ind ledes ned på undertaget og ikke ind i huset (hvor der ikke er konstateret skader). Imidlertid kan vandet ikke føres ned til tagrenderne, lægter**ne** hviler af på undertaget, hvilket medfører opfugtning af lægter**ne**'* (Vores fremhævning).

Nedenfor indsat fotos fra rapporten:
…
Ovenstående dokumenterer, at klager har anmeldt rådskade i hele ejendommens tag samt, at TRYG indledningsvist behandlede forholdet som en rådskade i hele ejendommens tag. TRYG skelner ikke mellem den øst- og vestvendte side i den indledende korrespondance, og der blev ligeledes foretaget besigtigelse af hele taget. Derudover bemærkes, at tagrender forefindes på øst- og vestsiden, og ikke de andre sider.

TRYG omtaler tagrenderne i flertal, hvorfor begge sider naturligt er besigtiget af TRYG Ejerskifte.

Endvidere bemærkes, at tømrer fra [tømrerfirma 1] derudover også har anmeldt *rådskader på spær*.

TRYG Ejerskifte var således allerede den 25. juli 2013 vidende om, at der ikke alene var tale om en rådskade i lægter men også i spær.

TRYG Ejerskifte afviste på baggrund af besigtigelse at dække rådskaden i taget, men henviste klager til TRYG Villaforsikring.

TRYG Villaforsikring indhentede efterfølgende tilbud på udbedring af taget fra tømrerfirmaet [tømrerfirma 1].

Den 16. oktober 2013 foretog [tømrerfirma 1] besigtigelse af hele ejendommens tag og udfærdigede på baggrund heraf en rapport.

Den 18. november 2013 udfærdigede [tømrerfirma 1] tilbud på udbedring af rådskade, på baggrund af besigtigelsen den 16. oktober 2013. Tilbud fremlægges som sagens bilag 7. Af tilbuddet frem går, at
'Tilbuddet omfatter følgende:
*Ca. 50 % af lægter på tagflader**ne** er vurderet til at være angrebet af råd og vurderes til at skulle skiftes.'* (vores fremhævning).

[Tømrerfirma 1], der af TRYG var blevet anmodet om at komme med tilbud, har således vurderet og baseret tilbuddet på hele ejendommens tag, og der skelnes ikke mellem øst- og vestsiden.

I forbindelse med nærværende klagesag har klager rettet henvendelse til [tømrerfirma 1], der har bekræftet, at tilbuddet er udarbejdet i henhold til rådskade i hele tagkonstruktionen i begge tagflader. Bekræftelsen vedlægges som bilag 8.

Den 11. marts 2014 anerkendte TRYG i e-mailkorrespondance mellem klager og TRYG, at der var tale om en dækningsberettiget skade. Af korrespondancen, jf. bilag 9, fremgår, at
'Med hensyn til de tre tilbud der er fremsendt, dækker Tryg den udgift som svare til det første tilbud der er modtaget fra [tømrerfirma 1].
Når vi indhentede yderligere tilbud på udskiftning af hele tagbelægningen, var det for at få konstateret, om der var stor forskel i pris.

TRYGS bemærkning om udskiftning af hele tagfladen relaterer sig til, at alternativet var reparation af begge tagflader, jf. tilbud fra [tømrerfirma 1] ovenfor.

TRYG anerkender således at dække rådskaden på taget i henhold til [tømrerfirma 1] tilbud af den 18. november 2013. Pågældende tilbud tager udgangspunkt i udbedring af rådskader i hele taget, og ikke kun den ene tagflade. Det bemærkes, at TRYG ikke på daværende tidspunkt deler skaden op i øst og vestvendt side på taget, og anerkender at dække udbedring af rådskade på taget i sin helhed.

Det skal understreges, at klager ikke finder dette tilbud fra [tømrerfirma 1] tilstrækkeligt til at udbedre skaden, der jo er på hele tagkonstruktionen. Men det illustrerer som sagt tydeligt, at dis-

kussionen ikke gik på, om der var råd på både øst og vest siden, men alene på, hvor omfattende reparationerne på hele taget skulle være.

I øvrigt bemærkes, at TRYG har bekræftet at være i besiddelse af rapport fra [tømrerfirma 1] af den 16. oktober 2013. TRYG har afvist at udlevere denne til klager, på trods af, at klager har bedt om at få udleveret rapporten adskillige gange.

Det er uforståeligt og uacceptabelt, at TRYG ikke vil fremlægge denne rapport. Dette kan ikke udlægges på anden måde, end at [tømrerfirma 1s] rapport bekræfter det, samme firma har nævnt i sit tilbud: At der er råd i begge tagflader.

TRYG **opfordres (A)** til at fremlægge rapporten i dens helhed.

Stridspunktet mellem klager og TRYG var således på daværende tidspunkt alene hvorvidt der skulle ske dækning af skaden via TRYG Ejerskifte eller TRYG Villaforsikring og ikke, som senere påstået af TRYG, at der alene skulle være rådskade i den ene side af taget.

Den 14. maj 2014 udarbejdede [arkitekt] rapport, der vedlægges som bilag 10.

Rapporten er således bygget op, at [arkitekt] først tog et overordnet foto af vestsiden (foto 358), der efterfølges af en række yderligere fotos af vestsiden (foto 359-361).

Herefter er en række fotos af taget midte (foto 362-368) og endelig er der et overordnet foto af østsiden, med en række yderligere fotos af østsiden (foto 371-9877).

De her fremhævede fotos er fotos af den øvre tagflade, altså den østlige side af taget.
…
Af rapporten fremgår derudover blandt andet:
'Undertegnede har foretaget besigtigelse af ejendommens tag den 14. april 2014. Der er herunder optaget en række fotos, der indgår her som Bilag 1.
(...)
Foto 371 og 9877
Tagfladen på hovedhuset med udskiftede tagtegl.

Foto 376 og 377
*Blotlagte taglægt**er** med råd og svampeangreb og rester af frostsprængte tagtegl.*
(...)
*Dette sammen med den situation, at der ganske let og enkelt ved en enkelt besigtigelse af tagfladerne kan ses, at der 'lunker' og 'sætninger' i tagfladen samt, at det ved ganske enkelt at løfte tagtegl**ene** de pågældende steder ville kunne ses, at taglægter**ne** er angrebet af råd og svamp, burde have givet anledning til en ganske anden, teknisk og håndværksmæssig beskrivelse af forholdene i tilstandsrapporten og i oplysningerne til ejerskifteforsikringen.*
(...)
*Udskiftning af taglægt**er** vil på ingen måde kunne gennemføres teknisk og håndværksmæssigt korrekt uden en samtidig udskiftning af undertaget. Undertaget vil ganske enkelt ikke 'overleve ' en sådan fysisk belastning.'* (vores fremhævning).

Det fremgår tydeligt af ovennævnte, at [arkitekt] registrerer råd på hele taget.

Den 19. maj 2014 fremsendte klagers daværende advokat [arkitekts] rapport til TRYG Ejerskifte samt den bygningssagkyndige. Advokatens brev til parterne, hvori han opfordrer parterne til at finde en mindelig løsning for klager, fremlægges som bilag 11.

Den 3. september 2014 foretog [taksationsfirma] for TRYG Forsikring på ny besigtigelse af rådskaden. Klager var til stede under en del af besigtigelsen, hvilken blev foretaget på begge tagflader.

Den 9. september 2014 foretog Klagenævn for beskikkede bygningssagkyndige besigtigelse af ejendommen, i forlængelse af den klagesag, der blev ført sideløbende med den oprindelige sag i Ankenævnet for Forsikring. Besigtigelsen blev foretaget på hele ejendommens tag, på begge tagflader. I øvrigt bemærkes, at den bygningssagkyndiges ansvarsforsikringsselskab er TRYG Forsikring, der således tillige var part i klagers sag mod den bygningssagkyndige.

Skønserklæringen, der blev udarbejdet på baggrund af besigtigelsen, fremlægges som bilag 12.

Af skønserklæringen fremgår, at klagepunktet var, at der mangler afstandslister mellem monarfoldugen og tagets lægter. Der er derfor opstået nedbrydning i taglægter partielt.

Vedrørende klagepunkt nummer et, som vedrører huset og garagetagkonstruktionen fremgår på side 3, at skønsmanden besigtiger hele tagfladen. Der er således taget fotos af både den vestlige og den østlige tagflade (foto 2, 3, 4 og 5, 6, 7).

Skønsmanden konkluderer, at der er nedbrydning i dele af lægter. Helt i tråd med TRYGS tidligere taksatorrapporter.

Skønsmanden skelner således ikke mellem øst- og vestsiden.

Klagers daværende advokat fremsendte skønserklæringen til Ankenævnet for Forsikring den 24. september 2014. Advokatens brev fremlægges som bilag 13.

I brevet var gengivet bemærkninger fra [arkitekt], der vurderede skønserklæringens udbedringsforslag. [Arkitekt] bemærkede, at udbedringsforslag til skønsmanden ikke forholdt sig til udgifter i forbindelse med lovliggørelse, og at der følgelig bør tages udgangspunkt i denne udgift, ved en vurdering af udbedringsomkostningerne.

Den 29. september 2014 udarbejdede [taksationsfirma] en rapport, der fremlægges som bilag 14 i sagen.

Af rapportens side 1 fremgår blandt andet at
'I forbindelse med den anmeldte skade ovenstående dato, er skaden besigtiget d. 3-9-2014 sammen med skadelidte.
*Det kunne konstateres, at der var sket en rådskade på lægter i tagkonstruktion**en*** (vores fremhævning)*, og der har tidligere været håndværkertaksator på sagen – … fra [tømrerfirma 1].*

*Ved besigtigelsen gik jeg op på tag**et**, og tog stikprøvevis sten op og kunne et par steder konstatere nedbrydning, og en del steder ingen nedbrydning.*

Specielt i 2 store områder var der 'buler' i taget, og der var tegn på store områder med rådskadede lægter.' (vores fremhævning).

I rapportens side 2, vurderer taksatoren:
*'Jeg tror sagtens at det kan ende med at lægter på **hele taget** skal skiftes.*

Set i betragtning, at der er en anmeldt ejerskifteskade, vil jeg nok anbefale i dette tilfælde at godkende tilbud fra tømrer og igangsætte arbejdet.' (vores fremhævning).

I pågældende rapport er vedlagt fotos fra besigtigelsen, se nedenfor. Klager har for overblikkets skyld tillige valgt at indsætte pågældende fotos med geografisk angivelse:
…
Indledningsvis bemærkes, at to af disse fotos er dateret den 25. juli 2013, hvilket er et år før den besigtigelse, [taksationsfirma] foretog den 3. september 2014. De øvrige fotos er udaterede. Rapportens fotos, både dem før og fra selve besigtigelsen, er af begge tagflader, og illustrerer, at der er lunker og buler på begge tagflader. Der skelnes ikke i øvrigt mellem øst- og vestsiden, og konklusionen vedrører alene, hvorvidt der ud over udskiftning af lægter på hele taget, skal ske yderligere udbedring af dette. Der skelnes altså ikke mellem øst- og vestsiden, som ellers påstået af TRYG.

Først den 30. november 2015 oplyser TRYG ved brev til Ankenævnet, at det er deres opfattelse, at *'Den ramte del af tagkonstruktionen, som ligger over beboelsen udgør 47,2 Kvm. eller kun 33,36 % af den samlede tagflade.'*

TRYG oplyser ikke, hvorledes de kommer frem til den konkrete procentsats eller hvilken del af tagkonstruktionen, de mener er omfattet af de 33,36 %.

2.3 Tegning
I TRYGs brev af den 15. december 2015, var medsendt som 3 særskilte vedhæftede filer følgende:
1) Rapport fra [taksationsfirma] af den 29. september 2014, jf. bilag 1[4],
2) Hjemmeside fra [kommune] samt
3) Tegning af ejendommen.

Tegningen er fra den 12. december 1972, og er derfor ikke udarbejdet af TRYG i forbindelse med klagesagen. Tegningen har heller ikke relation til rapporten af den 29. september 2014, på trods af, at dette måske kunne forstås således.

Det, der er markeret med gult, må stamme fra TRYGs sagsbehandler og er først fremsendt og formentlig udarbejdet lige inden den 15. december 2015.

2.4 Konklusion
Som nævnt indledningsvist under sagsfremstillingen, vedrører tvisten for Ankenævnet følgende:
1) hvorvidt klager har anmeldt en rådskade i begge tagflader ved den oprindelige skadesanmeldelse den 13. juli 2013 eller senest ved forsikringens ophør samt,
2) hvorvidt der i den forbindelse blev konstateret råd i begge tagflader.

Det må anses for at være åbenbart, at klager har anmeldt en rådskade i hele ejendommens tag, i begge tagflader, at der er konstateret råd i begge tagflader samt, at TRYG var vidende herom fra sagens begyndelse den 13. juli 2013.

TRYG har som stort forsikringsselskab en loyalitetsforpligtelse over for sin forsikringstager, der er forbruger. TRYG bør herudover handle i overensstemmelse med god forsikringsskik. Det er åbenbart ud fra den kronologiske gennemgang forløbet, at forsikringstager (og efter vores opfattelse også TRYG selv) var af den opfattelse, at der var anmeldt råd på hele tagkonstruktionen. Såfremt TRYG havde den modsatte opfattelse, må det være omfattet af deres loyalitetsforpligtelse, og omfattet af kravene til god forsikringsskik, at TRYG havde korrigeret klagers opfattelse på et langt tidligere tidspunkt, end den 30. november 2015.

Risikoen for at en sådan uenighed opstår så langt inde i en skadessag, må påhvile TRYG.

Det ses derudover dokumenteret, at TRYG allerede tidligt i forløbet anerkendte dækning af rådskaden i begge tagflader, og at parterne på daværende tidspunkt alene var uenige om, hvorvidt der skulle ske dækning via ejerskifte- eller villaforsikring.

At TRYG således den 30. november 2015 pludselig fremkommer med påstand om, at der alene er tale om råd i 33,36 % af taget, er i direkte modstrid med den håndtering af rådskaden, TRYG indtil da stod for.

Tillige bemærkes, at klager på intet tidspunkt kun har anmeldt rådskade i den ene tagflade. Tværtimod er det ganske tydeligt, at klager anmeldte 'råd i lægter', altså lægter i hele taget.

Såfremt TRYG er af den opfattelse, at der burde have været foretaget yderligere undersøgelser af rådskaden, påhviler det TRYG som forsikringsselskab, at iværksætte disse.

Forsikringsselskabets provokation 1 ses hermed besvaret.

2.5 Hvorfor indhentede klager rapport fra [byggerådgiver] af den 6. april 2016?
Tryg anfører i sin skrivelse af den 16. august 2016, at det forhold at klager indhentede rapport fra [byggerådgiver] beviser, at rådskaden først er konstateret og muligvis opstået efterfølgende.

Dette er ikke korrekt.

Klager indhentede rapport fra [byggerådgiver], på baggrund af TRYGs helt forkerte fortolkning af Ankenævnets kendelse.

Klager indhentede derudover rapport fra [byggesagkyndig] af den 8. juni 2016, da det var nødvendigt at udarbejde rentabilitetsberegning til brug for dispensationsansøgning hos kommunen.

2.6 Skadesanmeldelse til klagers [nuværende husforsikring]

For så vidt angår TRYGs provokation 2, vedrørende fremlæggelse af skadesanmeldelse til [nuværende husforsikring], bemærkes:

TRYG har opfordret klager til at fremlægge skadesanmeldelse til klagers [nuværende husforsikring]. Klager fremlægger hermed anmeldelse som bilag 15-16.

I øvrigt bemærkes, at en skadesanmeldelse til klagers nuværende forsikringsselskab ikke har relevans for nærværende tvist ved Ankenævnet.

Forsikringsselskabets provokation 2 ses hermed besvaret.

2.7 Lovliggørelse
TRYG har bestridt, at klagers repræsentants mail til kommunen af den 20. juni 2016 kan anses for at være en ansøgning om dispensation fra kravene i BR10 samt, at kommunens besvarelse af den 21. juni 2016 er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand. TRYG har hertil bemærket, at der ikke er fremsendt den nødvendige dokumentation til kommunen, og har støttet sit synspunkt på en afgørelse fra Ankenævnet, 88.882.

Det fremgår af afgørelsen, at det er Ankenævnets holdning, at der skal være realitet bag en anmodning om dispensation, og at generelle forespørgsler ikke kan tjene som grundlag for en dispensationsvurdering hos kommunen.

Dette er klager grundlæggende helt enig med Ankenævnet i.

Klagers ansøgning har hele tiden haft til formål at få spørgsmålet reelt afklaret, således at klager kunne iværksætte udbedring.

Klager har nu, for at tilgodese TRYG, ansøgt om dispensation hos kommunen 3 gange.

Klager har i den forbindelse specifikt bedt kommunen træffe en egentlig afgørelse, ligesom man loyalt har gjort kommunen opmærksom på, at det er helt nødvendigt med en reelt afgørelse, af hensyn til den verserende forsikringssag.

Klager har senest på ny anmodet kommunen om dispensation den 29. august 2016. Kommunens fornyede afslag på dispensation fremlægges som bilag 17.

Det bemærkes, at det fremgår af afslaget, hvilket materiale der ligger til grund herfor, ligesom der er vedlagt klagevejledning. Pågældende punkter var fremhævet af TRYG som grundlag for en korrekt dispensationsansøgning samt afslag fra kommunen.

Det lægges herefter til grund, at der er ansøgt om dispensation i overensstemmelse med reglerne herom og, at kommunen har haft det fornødne materiale til brug for deres afgørelse.

Endvidere lægges til grund, at kommunen er kommet med en konkret afgørelse samt afvisning om dispensation til reglerne i BR10 (nu BR15, i forhold til hvilke reglerne om dispensation er identiske med BR10).

Da klagers anmodning om dispensation således ikke er imødekommet, er TRYG forpligtet til at dække klagers udgifter til lovliggørelse i forbindelse med udbedring af skaderne på klagers ejendom.

Såfremt ankenævnet måtte finde, at klager, selv efter at have lavet 3 ansøgninger, stadig ikke har fået en tilstrækkelig afgørelse fra kommunen, ses klager reelt at være afskåret fra, at dokumentere kravet om dispensationsansøgning.

2.8 Omkostningsdækning
Klager har haft advokatbistand under hele sagens behandling.

Det bemærkes i den forbindelse, at det har været helt nødvendigt for klager, at modtage denne advokatbistand under sagens behandling.

Sagen har fra starten været utrolig kompleks, og er kun blevet vanskeliggjort af TRYGs handlinger i sagen herunder, at de har hemmeligholdt rapporten fra [tømrerfirma 1] samt den efterfølgende åbenlyst forkerte fortolkning af kendelsen.

TRYG har nu haft 3 forskellige taksatorer på sagen, hvilket formentlig er grunden til, at sagen som beskrevet, har ændret karakter undervejs.

TRYGs synspunkt om, at rådskaden på hele tagkonstruktionen ikke var anmeldt, fremkom først den 30. november 2015, hvilket er 2,5 år efter skaden var anmeldt, og først efter at sagen var indbragt for Ankenævnet for Forsikring. Dette er i sig selv stærkt kritisabelt, og er en af hovedårsagerne til, at klager nu har måttet søge fornyet advokatbistand, ligesom klager har været nødsaget til at indhente gammelt materiale fra tidligere rådgiver [arkitekt], byggesagkyndig og skønsmand [for Disciplinær- og klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige], søge aktindsigt hos Klagenævn for beskikkede byggesagkyndige, kontakte gamle medarbejdere hos [tømrerfirma 1] med mere, for at dokumentere noget, der efter vores opfattelse, var helt åbenbart.

De omkostninger der er forbundet med dette urimelige arbejde, må afholdes af TRYG.

Herudover har der også været omkostninger til [byggerådgiver].

Klagers omkostninger kan indtil videre opgøres til følgende:

Udgifter til advokat

I alt 136.000 kr. incl. moms

[Tidligere advokat]
Samlet 55.000 kr. ind. moms fordelt med 35.000 kr. før Ankenævnssagen, 12.000 kr. under Ankenævnssagen og 8.000 kr. efter Ankenævnets kendelse.

[Nuværende advokat]
Samlet 81.000 kr. ind. moms fordelt hovedsageligt før anmodning om genoptagelse for Ankenævnet for Forsikring samt under Ankenævnsbehandlingen.

Udgifterne til advokatbistand hos [nuværende advokat] er fordelt med følgende:
- Kontakt til Klagenævn for beskikkede byggesagkyndige samt rekvirering af arkiveret sagsmateriale fra samme, med henblik på at dokumentere forholdene omkring besigtigelse af tagflader under klagesagen samt det faktum, at der også dengang var råd i begge tagflader.

- Fremskaffelse af arkiveret sagsmateriale fra [arkitekt], med henblik på at dokumentere, at der blev besigtiget begge tagflader samt, at der var råd i samme. Hertil drøftelser med [arkitekt] vedrørende rapportens systematik og fremgangsmåde vedrørende fotos.

- Ansøgning om dispensation fra kommunen med henblik på at imødekomme TRYGs indsigelser vedrørende dispensationsansøgningen.

- Efterfølgende kontakt til kommunen igen vedrørende TRYGs bemærkninger til dispensationsansøgningen.

- Ansøgning om dispensation fra kommunen, med henblik på at imødekomme TRYGs nye indsigelser ved rørende dispensationsansøgningen.

- Kontakt til [tømrerfirma 1], med henblik på at uddybe deres tilbud til udbedring af den 18. november 2013.

- Kontakt til [byggerådgiver], med henblik på at uddybe deres rapport af den 6. april 2016, vedrørende råd i begge tagflader.

- Efterfølgende kontakt til TRYG vedrørende rapportens konklusioner med henblik på at lade sagen løse uden genoptagelse i Ankenævnet.

- Kontakt til [byggerådgiver] vedrørende yderligere rapport af den 8. juni 2016, med henblik på at lade rentabilitetsberegning udarbejde, blandt andet på baggrund af TRYGs afvisning om dækning.

- Rekvirering af al relevant sagsmateriale fra den oprindelige klagesag ved Ankenævnet, herunder en del arkiveret materiale, samt genskabelse af hele forløbet kronologisk, med henblik på at dokumentere, at rådskaden var både anmeldt og konstateret i begge tagflader.

- Herunder tillige rekvirering af klagers tidligere advokats skrivelser i sagen, med henblik på at imødekomme TRYGs indsigelser vedrørende, at pågældende advokat skulle have accepteret, at der alene var tale om en rådskade i den ene tagflade.

- Minutiøs gennemgang af samtlige skrivelser og rapporter i sagen, med henblik på at genskabe hele forløbet kronologisk og dokumentere, at der var anmeldt en rådskade i begge tagflader samt, at der i den forbindelse blev konstateret råd i begge tagflader.

- I den forbindelse udarbejdelse af omfattende skrivelser i sagen, herunder inddragelse af en omfattende bilagsmængde, med henblik på at imødekomme TRYGs indsigelser samt dokumentere, at der var tale om, og hele tiden havde været tale, rådskade i begge tagflader.

Udgifter til teknisk rådgiver

I alt 31.900 kr. incl. moms

[Arkitekt] ([Arkitektfirma])

Ca. 25.600 incl. moms (nedrundet) fordelt med 2 regninger på hhv. 12.300 kr. (nedrundet) og 13.300 kr. (nedrundet)

[Byggerådgiver]
6300 kr. incl. moms fordelt med rapport over tagets tilstand, 4000 kr. og rentabilitetsberegning, 2300 kr. (nedrundet).

2.8.1 Vores bemærkninger til sagens omkostninger.
Efter vores erfaring fra talrige sager, er tidsanvendelsen i denne sag helt ude af proportioner med det der normalt ville have været tilstrækkeligt, og alene af den grund, at vi har været nødt til at rekonstruere et treårigt forløb, som beskrevet ovenfor.

Klager har således afholdt rimelige og helt nødvendige advokatomkostninger til udenretlig fremsættelse og opgørelse af krav mod TRYG.

Nævnet bør derfor pålægge TRYG at betale advokatomkostninger efter bestemmelsen i forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3."

Selskabet har med accept fra klagerne foretaget besigtigelse af begge husets tagflader den 20/2 2017. Selskabet har i brev af 24/2 2017 til nævnet bl.a. anført:

"I forbindelse med besigtigelsen blev begge tagflader åbnet op og gennemgået.

Tagflade mod nord/vest 111 m2 (lille tagflade)
Det blev konstateret, at lægterække nr. 4, 5, 6 og 7 er rådskadede. De øvrige lægterækker blev vurderet til ikke at være skadede. Se rapport udarbejdet af vores taksator.

Erstatning til udbedring af rådskaderne er opgjort til følgende erstatning, idet det skal bemærkes, at vi har tillagt 20% i forhold til det konstaterede omfang til eventuelle uforudsete udgifter:
- Nødvendigt stillads
- De/genmontering af 50 m2 tagsten inkl. bindere
- 125 meter lægter udskiftes
- Nødvendig afdækning

Arbejdsløn (60 timer x 400 kr.):	24.000 kr.
Stillads:	15.000 kr.
Materialer:	2.000 kr.
I alt	41.000 kr.
Moms	10.250 kr.
I alt	51.250 kr.

Tagflade mod syd/øst 119 m2 (store tagflade)
Det blev konstateret, at der skulle udskiftes lægter ved de to gavle. Derudover blev alle lægterækker vurderet til ikke at være rådskadede. Se rapport udarbejdet af vores taksator.

Erstatning til udbedring af rådskaderne er opgjort til følgende erstatning, idet det skal bemærkes, at vi har tillagt 20% i forhold til det konstaterede omfang til eventuelle uforudsete udgifter:

- Nødvendigt stillads
- De/genmontering af 32 m2 tagsten inkl. bindere
- 80 meter lægter udskiftes
- Nødvendig afdækning

Arbejdsløn (60 timer x 400 kr.):	24.000 kr.
Stillads:	10.000 kr.
Materialer:	1.500 kr.
I alt	35.500 kr.
Moms	8.875 kr.
I alt	44.375 kr.

…

Undertag (Monarfol)

Vores taksator har oplyst, at undertaget trænger til udskiftning. Hvis undertaget således beskadiges under udskiftning af lægter, er det muligt at lave en reparation af dette ved at montere et ny vandret undertag i banevare med korrekt overlap. En reparation af undertaget er medregnet i den opgjorte erstatning.

Lovliggørelse/rentabilitet

Ved besigtigelsen blev det konstateret, at under 50 % af den samlede tagflade er skadet. Samtidig kan skaderne udbedres ved reparation, og det er således hverken nødvendigt at udskifte hele undertaget eller alle tagstenene/tagbelægningen for at udbedre de dækningsberettigende skader.

Af eksempelsamlingen fra bygningsreglementet fremgår det, at *'Reparation af taget, som omfatter mindre end 50 % af tagfladen'* ikke udløser krav om rentable energibesparende tiltag.

Vi finder derfor ikke, at der er krav om rentabel energibesparende tiltag i forbindelse med udbedring af de dækningsberettigende skader, eftersom reparation af taget omfatter mindre end 50 % af den samlede tagflade over beboelse.

Vi skal for god ordens skyld bemærke, at i dispensationsansøgningen fra [byggerådgiver] er der taget udgangspunkt i, at der skal ske en *tagrenovering*. Dette er imidlertid ikke nødvendigt for en udbedring af de konstaterede skader, som er dækket af vores kunders villaforsikring.

…

Rapport fra [tømrerfirma 1]

Vores kunders advokat efterspørger en rapport, som blev udarbejdet efter en besigtigelse den 16. oktober 2013.

Den 16. oktober 2013 besigtigede [tømrerfirma 1] taget. Det fremgår af sagen, at vores taksator ved telefonsamtale den 4. november 2013 lovede at vende tilbage til vores kunder, når han havde modtaget rapporten fra [tømrerfirma 1]. Det vil sige, at taksator på daværende tidspunkt ikke havde modtaget en rapport.

Tilsvarende lovede en skadebehandler ultimo januar 2014. Vi må oplyse, at der ikke blev udarbejdet en rapport i forbindelse med besigtigelsen den 16. oktober 2013, og at ovenstående oplysninger er givet af både taksator og skadebehandler, idet de har været af den opfattelse, at der ville blive udarbejdet en rapport.

Vi har fuld forståelse for, at vores kunder på baggrund af ovenstående, at har fået den opfattelse, at [tømrerfirma 1] har udarbejdet en rapport efter besigtigelsen den 16. oktober 2013.

For god ordens skyld skal vi tillige oplyse, at det ville være i strid med alle vores procedurer og retningslinjer ikke at udlevere en rapport fra besigtigelsen den 16. oktober 2013, hvis vi var i besiddelse af en sådan.

Imidlertid kontaktede vi [tømrerfirma 1] den 9. januar 2017 for at få oplyst, om [tømrerfirma 1] var i besiddelse af en rapport fra besigtigelsen den 16. oktober 2013. Vi blev ligesom vores kunders advokat oplyst, at der ikke foreligger andre rapporter, end de rapporter, der allerede er fremlagt i sagen.

…

Omkostninger

Vores kunders tidligere advokat

Vores kunders tidligere advokat fremsatte et krav om betaling af 47.641,67 kr. incl. moms i honorar i forbindelse med behandling af AK 86.507. Vi har anerkendt dækning af 12.500 kr. incl. moms til dækning af vores kunders tidligere advokats honorar.

Vi kunne konstatere ud fra advokatens timeopgørelse, at advokaten i det væsentlige havde debiteret timer for sagens behandling i Disciplinær og klagenævnet for Beskikkede bygningssagkyndige.

Indbringelsen for Disciplinær og Klagenævnet for Beskikkede Bygningssagkyndige har ikke haft betydning for sagens behandling over hverken villaforsikringen eller ejerskifteforsikringen, hvorfor vi ikke har kunnet imødekomme omkostninger for indbringelsen for Disciplinær og Klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige.

Yderligere må vi afvise, at vores kunders advokat har søgt dispensation tre gange. Vores kunder og deres tidligere advokat har haft en længere e-mail korrespondance med kommunen, og som afgjort i AK 86.507 kunne dette ikke betragtes som en dispensationsansøgning.

Advokatomkostninger til vores kunders nuværende advokat

Vores kunders nuværende advokat har fremsat et krav om foreløbig betaling af 81.000 kr. incl. moms i salær (ved skrivelse af 7. oktober 2016).

Vi har opgjort en dækningsberettigende erstatning på 95.625 kr. incl. moms. Med udgangspunkt i de vejledende salærsatser i proceduresager, hvor salærrammen ved en sagsgenstand på 50.001 – 200.000 kr. er mellem 13.750 kr. incl. moms og 46.875 kr. incl. moms, kan vi tilbyde 25.000 kr. incl. moms.

Vores kunders tidligere tekniske rådgiver ([arkitektfirma])

Vi har modtaget rådgiverens nota 2014135, som omhandlede rådgiverens betaling for deltagelse i syn og skøn over ejendommen.

Syn og skønsforretningen omhandler dog kravet mod den bygningssagkyndige, hvilket blev indgivet til Disciplinær og Klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige. Vi har derfor ikke kunnet imødekomme dette krav.

Vi har yderligere modtaget nota nr. …, som ikke var specificeret således, at det kunne udledes i hvilket omfang arbejdet var relateret til sagen mod den bygningssagkyndige. Vi har i forbindelse med AK 86.507 dog anerkendt dækning af fakturaen, som var pålydende 13.359,38 kr. incl. moms.

Vores kunders nuværende tekniske rådgiver ([byggerådgiver])
Der er fremsat et krav på i alt 12.600 kr. incl. moms til dækning af vores kunders nuværende tekniske rådgivers honorar. Dette beløb vi er indstillet på at dække.

Vi er dog ikke er enige i, at årsagen til indhentelse af rapporten fra [byggerådgiver] skal begrundes i vores fortolkning af 86.507.

Vores kunder oplyste ved e-mail af 1. april 2016, at de havde modtaget AK 86.507, og at de ville vende tilbage. Ved e-mail af 8. april 2016 vendte vores kunder tilbage, hvor vores kunder vedhæftede rapporten fra [byggerådgiver] af 6. april 2016. Den 15. april 2016 vendte vi tilbage med vores vurdering af AK 86.507 (Bilag 3).

Besigtigelse af [byggerådgiver] skete således den 6. april 2016, og først den 15. april 2016 (bilag 1) oplyste vi vores kunder, at kendelsen skulle forstås således, at kendelsen alene vedrørte den lille tagflade.

Der var ikke i perioden 1. april 2016 – 8. april 2016 kontakt mellem vores kunder og os. Besigtigelsen den 6. april 2016 er således foretaget 9 dage inden, vi meddelte vores kunder vores vurdering af AK 86.507.

Konklusion
I forbindelse med de konstaterede rådskader kan vi på baggrund af ovenstående opgøre en samlet erstatning incl. udgifter til rådgivere og advokater til følgende:

Udbedring af rådskader:	95.625,00 kr.
Honorar tidligere advokat:	12.500,00 kr. (anerkendt i AK86.507)
Honorar nuværende advokat:	25.000,00 kr.
Honorar [arkitektfirma]:	13.360,00 kr. (anerkendt i AK86.507)
Honorar [byggerådgiver]:	12.600.00 kr.
I alt incl. moms	159.085,00 kr."

Klagernes advokat har i brev af 19/1 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg skal hermed vende tilbage i ovenstående sag, hvor det ikke har været muligt for parterne at opnå enighed om et forlig i sagen.
…
3. Skadens omfang
Vedrørende skadens omfang,
1) hvorvidt Klager har anmeldt en rådskade i begge tagflader ved den oprindelige skadesanmeldelse den 13. juli 2013 eller senest ved forsikringens ophør samt, og
2) hvorvidt der i den forbindelse blev konstateret råd i begge tagflader

kan jeg i det hele henholde mig til tidligere fremsendte indlæg til Ankenævnet for Forsikring.

Jeg skal endvidere fremkomme med supplerende bemærkninger i sagen.

[Byggerådgiver] ved bygningsingeniør … har i rapport af 6. april 2016 og i supplement hertil i notat af 8. juni 2016 med billedmateriale dokumenteret, at der er råd i det af Klager påståede omfang.

Tryg Forsikring bestred imidlertid ved mail af 1. juni 2017, at der var råd i større omfang i den østlige tagflade (havesiden) end det omfang, Tryg Forsikring indledningsvis havde konstateret med den begrundelse, at Klager ikke havde fremlagt dokumentation herfor.

For at fremskaffe yderligere dokumentation for råd i større omfang end det af Tryg Forsikring indledningsvis konstaterede, herunder tillige fordi Tryg Forsikring trods adskillige rykkere undlod at behandle vores retshjælpsanmodning med henblik på iværksættelse af isoleret bevisoptagelse, henvendte Klager sig til Teknologisk Institut med henblik på at få undersøgt taget på den østlige side.

Det følger af rapport udarbejdet af Teknologisk Institut af 15. august 2017, jf. bilag 22, at *'Lægterne er nedbrudte af trænedbrydende svampe (...)'*, og at *'Nedbrydningen er spredt over hele tagfladen fra top til bund og fra gavl til gavl.'* (s. 4)

'Samtlige lægter er nedbrudte i væsentlig grad især fra lægternes underside og der, hvor debris er hobet op.' (s. 5)

'Nogle lægter er totalt nedbrudte. Dette er konstateret fireogtredive steder spredt over hele tagfladen fra top til bund og i alle de åbne felter.' (s. 6)

'Det vurderes at nedbrydningen af lægterne har stået på i en længere årrække og antagelig er startet kort tid efter opførelsen men med en vis acceleration de senere år.' (s. 9)
Af rapportens side 5, tabel 1 – resultat af mikroskopisk undersøgelse – ses, at de pågældende lægter i 8 ud af 9 udtagne prøver er angrebet af trænedbrydende svamp tilhørende gruppen af Basidiomyceter.

Det skal bemærkes, at resultatet af Teknologisk Instituts mikrobiologiske prøver er verificeret af … fra [skimmelfirma], der er en del af [taksationsfirma], som Tryg Forsikring har benyttet sig af i denne sag.

Den af Teknologisk Institut udarbejdede rapport dokumenterer således – i overensstemmelse med rapporterne fra [byggerådgiver] – udbredt råd, også i hele tagfladen på østsiden.

Det skal bemærkes, at den østlige tagflade for så vidt angår felterne ved de to gavle og 1,5 meter ind ikke har været genstand for undersøgelse, idet Tryg Forsikring i forbindelse med deres besigtigelse af tagfladen den 20. februar 2017 allerede har konstateret, at lægterne ved de to gavle begge steder 1,5 meter ind fra top til bund var rådskadede.

På baggrund af ovenstående sammenholdt med de besigtigelser, Tryg Forsikring selv indledningsvis har foranlediget i sagen, hvilke særligt følger af indlæg til Ankenævnet for Forsikring af 6. juli 2016 og 7. oktober 2016 med bilag, kan det således konstateres, at Klager har fremskaffet dokumentation for påstanden om råd i større omfang end det af Tryg Forsikring påståede omfang. Tryg

Forsikring har løbende bemærket, at Tryg Forsikring vil genoptage sagen, såfremt omfanget på et tidspunkt skulle vise sig at være større, end det af Tryg Forsikring indledningsvis konstaterede.

Som tidligere bemærket, undlod Tryg Forsikring i mere end ¾ år at besvare Klagers anmodning om retshjælpsdækning, hvorved Tryg Forsikring gjorde det umuligt for Klager at iværksætte en isoleret bevisoptagelse med henblik på at dokumentere råd i større omfang end det af Tryg Forsikring indledningsvis konstaterede. Klager har først modtaget tilsagn den 12. januar 2018, hvilket tilsagn kommer efter, at Klager har tilkendegivet sit ønske om at genoptage sagen ved Ankenævnet for Forsikring samt oplyst om udbedringsarbejdernes påbegyndelse.

Jeg vedlægger brev af 6. oktober 2017 og 29. november 2017 fra [nuværende advokat] til Tryg Forsikring som henholdsvis sagens bilag 23 og bilag 24.

4. Dækningstilsagn
Tryg Forsikring har allerede tilbage i februar 2014 tilbudt at yde dækning af taget i sin helhed, idet Tryg Forsikring efter at have besigtiget taget 3 gange, senest ved [tømrerfirma 1], beder firmaet udarbejde et udbedringstilbud omfattende begge tagflader, jf. indlæg til Ankenævnet for Forsikring af 7. oktober 2016.

Det fremgår af tilbuddet af 18. november 2013, at
'Ca. 50 % af lægter p& tagfladerne er vurderet til at være angrebet af råd og vurderes til at skulle skiftes.'

Tryg Forsikring har i skrivelse af 23. februar 2015 til Ankenævnet for Forsikring tilbudt at dække *'udgifterne til udbedring af skaden i henhold til villaforsikringen, således at der på **den rådskadede del** af taget etableres et nyt fast undertag i stedet for det eksisterende Monarfolundertag. Herpå lægges der nye frostsikre teglsten, som erstatning for de eksisterende, delvist frostsprængte og løbende udskiftede romerfalsteglsten. Selskabet har endvidere accepteret pr. kulance at betale for 32mm afstandslister under forudsætning af, der vil være plads til disse.'* (min fremhævning).

Der skelnes ikke i nærværende skrivelse mellem øst- og vestside.

Tryg Forsikrings senere afvisning af at yde dækning til udbedring af skaderne på begge tagflader er således i modstrid med Tryg Forsikrings indledende tilkendegivelse om dækning til udbedring af begge tagflader og ordlyden af tilbuddet i skrivelse af 23. februar 2015.

Endvidere har Tryg Forsikring i indlæg til Ankenævnet for Forsikring af 24. februar 2017 på ny anerkendt, at Tryg Forsikring også har dækningspligt for råd på østsiden. Denne anerkendelse sker på baggrund af en ny besigtigelse af tagfladerne, hvor Tryg Forsikring konstaterer råd 1,5 meter ind i begge gavlender.

4.1 Tilbud på udbedringsarbejder
I forlængelse af aftale med Tryg Forsikring har klager indhentet tre tilbud på de poster, som Tryg Forsikring indtil nu har anerkendt at ville dække (hele vestsiden samt 1,5 meter ind i hver gavlende på østsiden), jf. bilag 25.

Tilbuddet på kr. 406.370,00 er det billigste af de tre indhentede tilbud, jf. bilag 26.

Til belysning af det aktuelle prisniveau, kan det ses, at det dyreste tilbud af de tre indhentede tilbud på de poster, som Tryg Forsikring indtil nu har anerkendt at ville dække, beløber sig til kr. 653.175,00.

Til trods for, at Klager har indhentet tilbuddene efter aftale med og på opfordring af Tryg Forsikring, vil Tryg Forsikring ikke anerkende det billigste af de tre tilbud på udbedring, uagtet Tryg Forsikring adskillige gange opfordrer Klager til at indhente tilbud på udbedring, idet Tryg Forsikring ikke vil lade egne håndværkere udføre arbejdet.

Jeg skal i tilknytning til ovenstående særligt fremhæve, at Klager i denne sag gør gældende, at Tryg Forsikring skal dække de udgifter, der er forbundet med udbedring af taget i sin helhed. Ovenstående tilbud dækker således alene over det, Tryg indtil videre postmæssigt har anerkendt at ville dække.

Det kan i forlængelse heraf oplyses, at det billigste af tre tilbud på udbedring af taget i sin helhed med fast undertag og frostsikre tegl udgør kr. 692.920,00 inklusiv efterisolering og vinterforanstaltninger, jf. bilag 27.

Det kan i øvrigt oplyses, at Klager har forsøgt at indhente tilbud fra Tryg Forsikrings håndværker, [tømrerfirma 1], på såvel de udbedringsarbejder, som Tryg Forsikring indtil videre postmæssigt har anerkendt at ville dække, som på udbedringsarbejderne vedrørende taget i sin helhed. Firmaet har ikke ønsket at deltage i tilbudsgivningen.

4.2 Tabsbegrænsning
Klager er forpligtet til at begrænse skadens omfang, og i henhold til forsikringspolicens pkt. 11.10 dækkes
'rimelige udgifter til redning og bevaring af de dele af ejendommen, der er forsikret. Desuden dækkes rimelige udgifter til at forhindre truende skade.'

Klager har endnu ikke haft mulighed for at udbedre skaderne, idet Tryg Forsikring indtil nu har fraskrevet sig ansvaret for taget i sin helhed, og en udskiftning og hermed fjernelse af alle lægter med tilhørende undertag, som har været påkrævet, ville umuliggøre en dokumentation af forhold, som Tryg Forsikring har ansvaret for.

Klager er imidlertid på baggrund af rapport fra Teknologisk Institut blevet opmærksom på, at taget nu er så nødlidende, at de nuværende taglægter *'vurderes ikke at være bæredygtige for større snelast'* (rapportens s. 4).

Erstatningen skal derfor indeholde de ekstraudgifter, det koster at få foretaget udbedring af taget i vinterperioden i form af heloverdækning, jf. BR15 afsnit 4.1, stk. 5, idet udbedringen findes at være nødvendig henset til taglægternes manglende bæredygtighed og klagers tabsbegrænsningspligt.

Iværksættelse af de nødvendige tiltag sker på baggrund af følgende:
- Rapport af Teknologisk Institut vedrørende lægternes manglende bæredygtighed for større sne last.

- At Tryg Forsikring har umuliggjort en yderligere undersøgelse af taget ved at undlade at svare på Klagers anmodning om retshjælpsdækning, hvorfor man først er blevet bekendt med forholdene efter Teknologisk Instituts besigtigelse.
- At der tidvis løber vand ind gennem den østlige tagflade, hvilket Tryg Forsikring er gjort opmærksom på ved Klagers henvendelse af 3. april 2017. Tryg Forsikring har ikke reageret på dette.

5. Omkostningsdækning
Klager har haft advokatbistand under hele sagens behandling.
Det bemærkes i den forbindelse, at det har været helt nødvendigt for Klager at modtage denne advokatbistand under sagens behandling.

Sagen har fra starten været utrolig kompleks, og er kun blevet vanskeliggjort af Tryg Forsikrings handlinger i sagen, herunder blandt andet den efterfølgende forkerte fortolkning af kendelsen og opfordring til Klager om at indhente tilbud, som Tryg Forsikring efterfølgende blot har afvist.

De omkostninger, der er forbundet med dette urimelige arbejde i sagen, må således afholdes af Tryg Forsikring.

Det skal endvidere bemærkes, at Tryg Forsikrings sagsbehandling, som anført, har nødvendiggjort juridisk bistand under hele forløbet, hvorfor omkostningerne til advokatbistand har nået et sådant omfang, at det overstiger Klagers økonomiske formåen. Fremadrettet advokatbistand i sagen, som fortsat skønnes helt nødvendigt for Klager, er således uhonoreret.

Klagers omkostninger kan indtil videre opgøres som følger:

<u>Udgifter til advokat</u>

[Tidligere advokat] kr. 55.000,00 inkl. moms

Fordelt med kr. 35.000,00 før ankenævnssagen, kr. 12.000,00 under ankenævnssagen og kr. 8.000,00 efter Ankenævnets kendelse.

[Nuværende advokat] kr. 195.244,23 inkl. Moms

Fordelt på tiden før anmodning om genoptagelse for Ankenævnet for Forsikring samt under anke nævnsbehandlingen.

Se hertil indlæg til Ankenævnet for Forsikring af 7. oktober 2016.

Jeg kan endvidere oplyse, at siden opgørelsen den 7. oktober 2016 er der påløbet omkostninger til advokatbistand særligt i forbindelse med gennemgang af nyt materiale i sagen – herunder rapport fra Teknologisk Institut og diverse tilbud på udbedringsarbejder – samt udarbejdelse af adskillige og omfattende skrivelser og indlæg i sagen.

I alt **kr. 250.244,23 inkl. moms**

<u>Udgifter til teknisk bistand</u>

[Arkitekt]	kr. 25.600,00 inkl. moms (nedrundet)

Fordelt på 2 regninger på hhv. kr. 12.300,00 (nedrundet) og kr. 13.300,00 (nedrundet)

[Byggerådgiver]	kr. 6.300,00 inkl. moms

Fordelt på rapport over tagets tilstand kr. 4.000,00 og rentabilitetsberegning kr. 2.300,00

Teknologisk Institut	kr. 18.750,00 inkl. moms
Gennemgang af tag	kr. 2.000,00 inkl. moms

Tilstedeværelse ved Tryg Forsikrings fornyede gennemgang af taget i februar 2017

I alt	**kr. 52.650,00 inkl. moms**

Øvrige udgifter

[Byggerådgiver]	kr. 20. 000,00 inkl. moms

Udarbejdelse af udbudsmateriale og indhentning af tilbud

[Byggerådgiver]	kr. 20. 000,00 inkl. moms

Fremadrettet byggetilsyn, herunder særligt tjek af følgeskader i forhold til taget (råd stern og spær)

I alt	**kr. 40.000,00 inkl. moms**

5.1 Bemærkninger til sagens omkostninger
Jeg er bekendt med Ankenævnets praksis om, at der ikke ydes dækning til omkostninger ved sagens behandling i nævnet.

Henset til Tryg Forsikrings sagsbehandling skal jeg på vegne af Klager anmode om, at man fraviger dette synspunkt i nærværende sag, og konkret tilkender et omkostningsbeløb, der skal kompensere Klager for de betragtelige udgifter, der har været forbundet med sagen. Jeg henviser blandt andet til 3 x ansøgning om dispensation fra kravet om efterisolering, fremskaffelse af al teknisk materiale i sagen for at rekonstruere hele sagen fra skadesanmeldelsen tilbage i 2013 og indtil nu.

Efter vores erfaring fra talrige sager, er tidsanvendelsen i denne sag helt ude af proportioner med det, der normalt ville have været tilstrækkeligt, hvilket Klager bør kompenseres for.

Klager har således afholdt rimelige og helt nødvendige omkostninger i forbindelse med udenretlig fremsættelse og opgørelse af kravet mod Tryg Forsikring, hvorfor Ankenævnet for Forsikring bør pålægge Tryg Forsikring at betale Klagers udgifter til teknisk bistand, samt Klagers udgifter til advokatbistand efter bestemmelsen i forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3."

Klagernes advokat har i brev af 9/3 2018 til nævnet bl.a. anført:

23. 89699

"Jeg skal hermed vende tilbage i ovenstående sag, da der er nye oplysninger i sagen, hvilke jeg agter at gøre Ankenævnet for Forsikring bekendt med.
…
Klager valgte på baggrund af ovennævnte uenigheder at fremsende anmodning om retshjælpsdækning af 21. marts 2017 til iværksættelse af isoleret bevisoptagelse i form af syn og skøn.

Tryg Forsikring undlod herefter – trods adskillige rykkere – at besvare den fremsendte anmodning, hvilket afstedkom klagesagen, der på nuværende tidspunkt verserer under sagsnr. 91078.

Grundet den langsommelige sagsbehandlingstid, varslede Klager ved brev af 21. november 2017 til Tryg Forsikring, at det kunne blive aktuelt at indkalde parterne til en registreringsforretning, idet Teknologisk Institut i rapport af 15. august 2017 havde vurderet, at taglægerne ikke var bæredygtige for større snelast.

Henset til årstiden begyndte sagen at antage en mere presserende karakter.

Klager modtog den 12. januar 2018 tilsagn om retshjælpsdækning til iværksættelse af isoleret bevisoptagelse.

Klager anmodede i forlængelse heraf straks om syn og skøn ved Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed, hvilket var begrundet i det faktum, at parterne herved havde mulighed for at få sagen hastebehandlet, således at Klager kom ud over problematikken med sammenstyrtningsfare. Parterne kunne således sikre sig en hurtig besigtigelse af en uvildig tredjemand, i hvilken forbindelse parterne fortsat havde mulighed for at stille spørgsmål og varetage deres egne interesser som ved en almindelig skønsforretning ved domstolene.

Tryg Forsikring v/advokat … afvist imidlertid at deltage i et haste syn og skøn ved Voldgiftsnævnet for Bygge – og Anlægsvirksomhed med den begrundelse, at parterne ikke havde aftalt, at syn og skøn kunne gennemføres ved Voldgiftsnævnet.

Grundet den fremsatte protest fra Tryg Forsikring blev sagen hævet og skønsforretningen aflyst.
…
Grundet Tryg Forsikrings protest mod gennemførelse af syn og skøn ved Voldgiftsnævnet for Bygge- og Anlægsvirksomhed blev skønsforretningen hævet.

Klager fremsatte som følge heraf anmodning om iværksættelse af en registreringsforretning, hvorfor ejendommens tagflader blev besigtiget og forholdene registreret.

[Byggerådgiver] deltog under registreringsforretningen og udarbejdede i forlængelse heraf 'Byggherrerådgivernotat vedr. konstateret råd og svamp i spær og rem' af 23. januar 2018. Notatet er vedlagt som klagesagens bilag 28.
…
[Skønsmand] har efterfølgende udarbejdet erklæring fra registreringsforretning af 6. februar 2018. Erklæringen er vedlagt som klagesagens bilag 29.

Det skal indledningsvist bemærkes, at [skønsmand] besigtigede ejendommen ad to omgange, idet lægter, undertag og isolering på ejendommens østlige tagflade ikke var fjernet ved den første besigtigelse mandag den 22. januar 2018.

…
Tilbud af 29. januar 2018 fra [tømrerfirma 2] vedrørende udbedring af rådskader i rem og spærender er vedlagt som klagesagens bilag 30.

Jeg skal i forlængelse af ovennævnte tilbud bemærke, at Klager har formået at mindske udgiften til udbedring af rådskader i rem og spær, idet Klager allerede tidligt i forløbet, forinden der var sket fuldstændig rømning af taget, kunne konstatere, at der var udbredt råd i spær og remender på begge sider af taget.

Klager valgte derfor, at der skulle lægges tagpap på taget, idet Klager ved denne løsning kunne bortskære en del af det konstaterede råd som følge af en mindre tagflade på et tagpaptag sammenholdt med det eksisterende tegltag. På den måde mindskede Klager således udgiften til udbedring af rådskader i rem og spærender.

På baggrund af ovenstående kan det sammenfattende konkluderes, at der er konstateret råd i både lægter, spær og remme på begge tagflader, og at forholdene bør udbedres efter samme fremgangsmåde som på den nord/vestlige tagflade, hvilken fremgangsmåde Tryg Forsikring allerede har anerkendt.

Det kan endvidere konkluderes, at der skal ske lovliggørelse ved udbedring af skaderne i henhold til BR15, idet efterisolering af tagkonstruktionen er rentabelt.

Endelig kan det konkluderes, at det konstaterede råd vurderes at have været til stede på skadesanmeldelsestidspunktet den 13. juli 2013.

Omfanget af råd på ejendommens tagflader har således utvivlsomt vist sig at være større, end det af Tryg Forsikring indledningsvis konstaterede.
…
5. Omkostningsdækning
Jeg henviser til tidligere fremsendte indlæg til Ankenævnet for Forsikring – særligt indlæg af 7. oktober 2016 og 19. januar 2018.

Jeg skal dog endnu engang bemærke, at Klager har haft advokatbistand under hele sagens behandling, hvilket har været helt nødvendigt for Klager grundet sagens kompleksitet, og den måde, hvorpå Tryg Forsikring har reageret og ageret.

Jeg skal i forlængelse heraf bemærke, at Tryg Forsikring valgte at antage en ekstern advokat undervejs i sagsforløbet, hvilket har bevirket yderligere tid og omkostninger i sagen.

De omkostninger, der har været og er forbundet med dette langvarige og omkostningstunge arbejde i sagen, må således afholdes af Tryg Forsikring.

For så vidt angår Klagers omkostninger til advokatbistand, kan jeg korrigerende oplyse, at beløbet til [nuværende advokat] på kr. 195.244,23 inkl. moms alene vedrører afregnet tid.

Jeg skal i den forbindelse endnu engang bemærke, at Tryg Forsikrings sagsbehandling har nødvendiggjort juridisk bistand under hele sagens forløb, hvilket har bevirket, at omkostningerne til advokatbistand har nået et sådant omfang, at det overstiger Klagers økonomiske formåen.

Den seneste advokatbistand i sagen har således været uhonoreret.

Jeg skal hertil oplyse, at der i denne periode er forbrugt 103 juristtimer på sagen, hvilke normalvis afregnes med kr. 2.500,00 eksklusiv moms i timen. Efter denne sats vil vores sædvanlige honorar udgøre kr. 257.500,00 eksklusiv moms.

Fremadrettet advokatbistand i sagen, som fortsat skønnes helt nødvendig for Klager, vil ligeledes være uhonoreret."

Hertil har selskabet i brev af 21/3 2018 til nævnet bl.a. anført:

"**2.0 De gældende forsikringsbetingelser nr. 1204**
De gældende betingelser indeholder bl.a. følende bestemmelse:
…
Det fremgår således direkte af forsikringsbetingelserne, at *overfladeråd* ikke er dækket.

Det fremgår også, at der alene er dækning, hvor træets og konstruktionens bæreevne skal sikres. Der ydes altså ikke erstatning for rådskader, der ikke har bevirket at træets bæreevne er forringet.

3.0 Forsikringens ophør – den 31. januar 2015
Som tidligere anført var forsikringen tegnet med ikrafttræden den 1. juni 2011 og blev via [nuværende husforsikring] opsagt med virkning fra den 1. august 2014.

Med henvisning til de ovenfor citerede forsikringsbetingelser følger det herefter, at evt. dækningsberettigende skader, skal være konstateret og anmeldt inden 31. januar 2015.

4.0 Bevisbyrde
Det er klagerens bevisbyrde, at der inden den 31. januar 2015 var tale om et omfang af dækningsberettigende skader i tagkonstruktionen, der ligger ud over det af selskabet opgjorte, jf. kendelse nr. 86507.

Klageren har ikke løftet denne bevisbyrde – heller ikke ved de efterfølgende ensidigt indhentede erklæringer.

Selskabet henviser til ankenævns kendelse nr. 87854, …
…
5.0 Processuel skadevirkning
Selskabet har i AK 91078 givet tilsagn om retshjælpsdækning til gennemførelse af syn og skøn. Ved et syn og skøn er det muligt for begge parter at varetage sine interesser i sagen, herunder at få fastslået omfanget af de dækningsberettigende skader pr. 31. januar 2015. Dette har klageren imidlertid valgt ikke at gøre.

Klageren har i stedet gennemført sin egen registreringsforretning, jf. klagerens brev af 9. marts 2018 til ankenævnet.

Det er Trygs opfattelse at grunde til, at klagere alligevel ikke ville gennemføre syn og skøn var, at man allerede havde påbegyndt udbedring af skaden. Af de fotografier, der fremgår af klagerens

notat fra [byggerådgiver] af 23. januar 2018, ses at taget er fjernet og at klageren har ladet ejendommen overdække.
…
Klageren har nu fået lagt nyt tag på sin ejendom – uden at afholde syn og skøn.

Selskabet gør gældende, at det tillægges klageren processuel skadevirkning, at der er sket udbedring, uden der har været afholdt syn og skøn, hvor begge parter kunne varetage sine interesser, således at nævnet skal lægge til grund, at omfanget af de dækningsberettigende skader på taget ikke havde et større omfang end fastslået af selskabet.

Ankenævnet for Forsikring har i flere tilfælde udtalt, at forsikringstageren kan bringe sig i en bevismæssig vanskelig situation ved at foretage udbedringsforanstaltninger, før der er enighed om skadesomfanget. Der henvises til fx kendelse nr. 88539.

Hvis klageren havde afholdt syn og skøn havde det været muligt for begge parter at stille spørgsmål til skønsmanden, og derved bl.a. få belyst omfanget af skaden pr. 31. januar 2015 nærmere.

Det bemærkes også, at der har været uenighed omkring rentabilitetsberegningen, hvilket også kunne være afklaret via syn og skøn.

7.0 Omfanget af den dækningsberettigende skade
Der er gennemført flere besigtigelser af ejendommen, og ved disse besigtigelser er der alene konstateret partiel skade.

Der henvises bl.a. til besigtigelse af [taksationsfirma] den 3. september 2014, der bl.a. udtalte (bilag 14):
Ved besigtigelsen gik jeg op på taget, og tog stikprøvevis sten op og kunne et par steder konstatere nedbrydning, og en del steder ingen nedbrydning.
Specielt i 2 store områder var der 'buler' i taget, og der var tegn på store områder med rådskadede lægter.

Der foreligger også en skønserklæring efter en besigtigelse den 9. september 2014, der er omtalt i kendelse nr. 86507, side 14. I denne skønserklæring omtales alene *'nedbrydning i taglægter partielt'*, og *'Dette har medført nedbrydning i dele af lægter'*.

Skønsmanden [for Disciplinær- og klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige] der udfærdigede skønserklæringen kan afgive vidneforklaring, om sine konstateringer (bilag 12).

Når man gennemgår sagen – herunder diverse fotografier i rapporterne – fremgår det også tydeligt, at det er relativt få læger, der er *så* angrebet af råd, at der skulle ske udbedring *for at sikre træets og konstruktionens bæreevne*, jf. dækningsbeskrivelsen i forsikringsbetingelserne.

Der henvises til Trygs besigtigelsesrapport af 21. februar 2017, hvor [taksator], tømrer … og [byggerådgiver] besigtigede taget.

Det fremgår tydeligt af denne rapport, at lægterne vurderes at være i orden – altså at der ikke er tale om forhold, der medførte, der skulle ske *'afstivning eller reparation, så træets og konstruktionens bæreevne sikres'*.

Denne rapport er udfærdiget ca. 2 år efter forsikringsdækningens ophør (den 31. januar 2015), hvorfor det ikke kan lægges til grund, at skaden havde et større omfang end accepteret af selskabet.
…
…[Taksator] har stor erfaring i at afgøre præcis, hvilke skader der – jf. de ovenfor citerede forsikringsbetingelser – der kræver udbedring. Denne vurdering bliver netop foretaget i forhold til, hvad der udgjorde dækningsberettigende skader på taget.

Tryg fastholder – med henvisning til besigtigelsesrapporten af 21. februar 2017 fra [taksator] - at det under ingen omstændigheder kan lægges til grund, at den dækningsberettigende skade 2 år tidligere, pr. 31. januar 2015, havde et større dækningsberettigende omfang end fastslået af selskabet.

7.1 Selskabets erstatningsopgørelse
Selskabet henviser i det hele til sit brev af 24. februar 2017 til Ankenævnet for Forsikring.

Uagtet det sene opgørelsestidspunkt vil Tryg acceptere at betalt de udgifter, der fremgår af Trygs brev til ankenævnet, svarende til:

tagflade mod nor/vest 111 m2 (lille tagflade)	i alt 51.250 kr.
tagflade mod syd/øst 119 m2 (store tagflade)	i alt 44.375 kr.
Samlet erstatning	i alt 95.625 kr.

Det gøres hermed gældende, at den dækningsberettigende skade, der var konstateret og anmeldt inden den 31. januar 2015 – og som krævede afstivning eller reparation, sådan at træets og konstruktionens bæreevne var sikret – kunne være udbedret for i alt 95.625 kr. Der henvises til de ovenfor under punkt 2.0 citerede forsikringsbetingelser. Og det skal igen anføre, at overfladeråd er direkte undtaget dækning.

Klageren har ikke løftet sin bevisbyrde for, at den dækningsberettigende skade ikke kunne være udbedret for dette beløb.

Det opgjorte erstatningsbeløb skal er et forsøg på at imødekomme klageren mest muligt – idet det dog for god ordens skyld bemærkes, at det ikke i øvrigt var muligt for parter at finde en forligsmæssig løsning på sagen – og selskabet således har tillagt '20%' vedr. begge tagflader, jf. selskabets besigtigelsesrapport af 21. februar 2017.

Såfremt klageren vælger fortsat at bestride Trygs erstatningsopgørelse, havde det – som tidligere anført – været hensigtsmæssigt, at der var gennemført et egentligt syn og skøn. Tryg fastholder, at det skal tillægges klageren processuel skadevirkning, jf. ovenfor under punkt 5.0.

7.2 Klagerens erstatningskrav
Klageren har så vidt ses rejst krav om en erstatning på ca. 700.000 kr.

Tryg bestrider samtlige af klagerens krav, der ligger ud over det ovenfor anførte beløb på 95.625 kr.

Det er – som tidligere anført – simpelthen ikke godtgjort af klageren, at den dækningsberettigende skade i januar 2015 skulle opgøres til ca. 700.000 kr.

8.0 Klagerens ensidigt indhentede erklæringer kan ikke lægges til grund
Klageren har indhentede en lang række ensidige erklæringer – efter kendelse nr. 86507 var afsagt den 17. februar 2016 – som selskabet bestrider kan lægges til grund ved sagens afgørelse. Det drejer sig bl.a. om:

- Notat af 6. april 2016 fra [byggerådgiver] (indhentet mere end 1 år efter dækningsophør).
- Notat af 8. juni 2016 fra [byggerådgiver] (indhentet ca. 1 ½ år efter dækningens ophør).
- Notat af 15. august 2017 fra Teknologisk Institut v/… (indhentet ca. 2½ år efter dækningens ophør).
- Notater af henholdsvis 23. januar og 6. februar 2018, 'registreringsforretning', (indhentet ca. 3 år efter dækningens ophør).

Særligt vedr. [skønsmands] notat af 6. februar 2018 - mere end 3 år efter dækningens ophør - gøres det gældende, at nævnet ikke kan lægge den anført bemærkning om, at *'råd vurderes at have været til stede på anmeldelsestidspunktet den 13. juli 2013'*. Tryg fastholder, at dette spørgsmål, herunder hvorvidt træets og konstruktionens bæreevne skulle sikres, skal afgøres ved et uvildigt syn og skøn, og ikke alene på baggrund af de af klageren ensidigt indhentede erklæringer. Der henvises også til bemærkningerne fra Trygs advokat citeret ovenfor under punkt 5.0.

Selskabet er heller ikke forpligtet til at betale for, at klageren ensidigt har indhentet disse notater.

9.0 Tabsbegrænsningspligt
Som det fremgår af kendelse nr. 86507 af 17. februar 2016, havde selskabet allerede den 23. februar 2015 givet tilsagn om udbedring. Klageren kunne således på dette tidspunkt have iværksat udbedring, alternativ afholde syn og skøn.

Hvis det fx i januar 2018 kan konstateres, at der er yderligere skade, i forhold til det tidligere konstaterede, beror dette på klagerens tilsidesættelse af sin tabsbegrænsningspligt og kan – heller ikke af denne grund – pålægges selskabet at betale herfor.

Selskabet gør gældende, at det forhold, at klageren ventede 3 år fra februar 2015 til januar 2018 med at udbedre forholdet, under ingen omstændigheder kan medføre, at selskabet skal betale yderligere erstatning.

Det bestrides, at Tryg fx skulle være forpligtet til at betale for 'vinterforanstaltninger'. Såfremt klageren havde ønsket at gennemføre syn og skøn kunne dette være sket relativt hurtigt efter nævnets kendelse fra 17. februar 2016, AK 86507.

Klageren er af den opfattelse, at det beror på selskabets forhold, at der ikke blev iværksat syn og skøn.

Dette er ikke korrekt. Klageren har både under ankenævnssag 86507 og i hele det efterfølgende forløb været repræsenteret ved advokat. Det har derfor også formodningen for sig, at advokaten ville have iværksat et syn og skøn, såfremt man ønskede at gennemføre et syn og skøn.

VEDR KLAGERENS PÅSTAND OM SNELAST

Klageren har med henvisning til den af ham indhentede rapport fra TI af 15. august 2017 anført, at taget ikke var bæredygtigt for større snelast.
Selskabet bestrider, at dette skulle være tilfældet. For det første fremkommer påstanden i et notat fra august 2017, mere end 2½ år efter dækningens ophørt, og for det andet er påstanden ubegrundet. Der er ikke nærmere redegjort for, at omfanget af dækningsberettigende skader, jf. forsikringsbetingelserne, skulle have et omfang, der skulle nødvendiggøre udskiftning pga. snelast.

Selskabet bestrider, at klageren har løftet sin bevisbyrde for, at der har været tale om en situation, der efter forsikringsaftalelovens § 52 og § 53 medførte, at klageren skulle have iværksat udbedring, uden først at afholde syn og skøn først.

Også dette spørgsmålet kunne være belyst ved et syn og skøn, hvor begge parter havde haft mulighed for at stille spørgsmål til skønsmanden.

I Henning Jønsson, Husejerforsikring & Ejerskifteforsikring – en kommentar, 3. udg. side 95f, omtales i øvrigt skader forvoldt ved snetryk. Her nævnes bl.a., at det altid skal undersøges, om man har mulighed for at fjerne sneen.

10.0 Klagerens [nuværende husforsikring]
Klageren har så vidt ses i 2018 konstateret råd i rem og spær, og hertil skal selskabet alene henvise klageren til at kontakte sit nuværende forsikringsselskab vedr. disse skader.

Dækningen hos Tryg ophørte, som anført, den 31. januar 2015.

11.0 Klagerens påstand om dækningstilsagn
Klageren har i brev af 19. januar 2018 bl.a. anført, at der skulle være givet et dækningstilsagn fra Trygs side.

Alene for god ordens skyld bemærkes, at Tryg på intet tidspunkt har givet tilsagn om dækning ud over det ovenfor under punkt 7.1 anførte (samt bortset fra parterne forligsforhandlinger).

12.0 Klagerens krav om dækning af diverse omkostninger
Det bestrides, at klageren har krav på dækning af yderligere udgifter til advokatbistand.

Der henvises til kendelse nr. 86507, her udtalte nævnet, at der ikke var noget grundlag for at pålægge selskabet at erstatte yderligere af klagerens advokat- og ingeniørudgifter.

Selskabet gør samme synspunkter gældende vedr. aktuelle krav, og afviser således fortsat, at klageren skulle have krav på yderligere dækning (end de 10.000 kr. omtalt i kendelse nr. 86507, side 20).

Det bestrides, at selskabets sagsbehandling – også efter kendelsen nr. 86507 – har nødvendiggjort advokatbistand. Det forhold, at klageren har fundet det mest hensigtsmæssigt at lade sig repræsentere af advokat, betyder ikke, at selskabet skal betale herfor.

Selskabet afviser derfor alle krav
- Advokatbistand 250.244,23 kr.
- Teknisk bistand til [byggerådgiver] mv. 52.650 kr.

- Øvrige udgifter 40.000 kr.

Det bemærkes i øvrigt, at klageren ikke har haft reelle udgifter til advokat, svarende til 250.244,23 kr.

Selskabet gør subsidiært gældende – svarende til det i kendelse nr. 86507 anførte – at der alene kan blive tale ½ proceduresalær.

Det bemærkes, at jeg igen vil undersøge om de anerkendte beløb er udbetalt til klagere med tillæg af renter, jf. forsikringsaftalelovens § 24."

Klagernes advokat har den 6/4 2018 bl.a. anført:

"**1. Ad punkt 2.0 De gældende forsikringsbetingelser nr. 1204**
Det følger af selskabets indlæg af 21. marts 2018, at overfladeråd ikke dækkes af forsikringsselskabet, og at dækning af råd forudsætter, at der er tale om rådskader, der har bevirket, at træets bæreevne er forringet.

Det er korrekt, at der er konstateret overfladeråd på ejendommes lægter. Dette følger direkte af rapport af 15. august 2017 udarbejdet af Teknologisk Institut side 5, tabel 1 (bilag 22). I 4 ud af 9 udtagne stikprøver kan der konstateres gråmuld.

Det er dog værd at bemærke, at der i 8 ud af de 9 førnævnte udtagne stikprøver er konstateret trænedbrydende svamp, jf. side 5, tabel 1.

Nedbrydningen i nærværende sammenhæng er således primært forårsaget af trænedbrydende svamp, der vurderes at tilhøre gruppen af Basidiomyceter, hvilken svamp giver styrkesvækkelse.
…
Der er således tale om rådskader, der har bevirket, at træets bæreevne er forringet, hvilket også uddybes i rapport af 15. august 2017 fra Teknologisk Institut side 4 og 8, hvoraf følger, at og
'Lægterne er nedbrudte af trænedbrydende svampe antagelig af typen Bævresvampe, Gråmuld samt kemisk nedbrydning. Flere steder er nedbrydningen så kraftig, at styrken af lægterne er kraftig reduceret, og enkelte lægter er knækkede. Nedbrydningen er spredt over hele tagfladen fra top til bund og gave til gavl. Taglægterne vurderes ikke at være bæredygtige for større snelast.' (side 4)

'Nogle lægter er så kraftigt nedbrudte, at de er knækkede. Selv mindre angreb af trænedbrydende svampe i en taglægte vil have væsentlig indflydelse på lægtens styrke.' (side 8)

På baggrund af ovenstående kan det konkluderes, at der er tale om en skade, der er dækket under de gældende forsikringsbetingelser.
2. Ad punkt 4.0 Bevisbyrde
Det er korrekt, at det er et almindeligt forsikringsretligt princip, at det er den forsikrede, der har bevisbyrden for skadens eksistens og omfang.

Tryg Forsikring mener ikke, at Klager har løftet denne bevisbyrde og henviser til støtte herfor til Ankenævnets kendelse nr. 87854.

Ankenævnets kendelse nr. 87854 er imidlertid ikke at sammenligne med nærværende sag, idet Klager under nærværende sag har antaget teknisk bistand fra såvel Teknologisk Institut (bilag 22) og [byggerådgiver] (bilag 2, 20 og 28) til at klarlægge, hvorvidt der er tale om en rådskade, der udgør en dækningsberettiget skade under forsikringsbetingelserne.

Dette var ikke tilfældet i sagsnr. 87854, hvor den pågældende Klager alene havde fremsat et krav om, at selskabet udmeldte en sagkyndig.

Klager har således under nærværende sag utvivlsomt løftet sin bevisbyrde, idet Klager løbende har bevist, at der er tale om en rådskade, der er dækket under forsikringsbetingelserne.

Dette understøttes tillige af erklæring af 6. februar 2018 udarbejdet af [skønsmand] (bilag 29), hvoraf følger, at
*'lægter er i dårlig forfatning grundet råd på **hele** tagfladen, værst midt på taget.'* (side 2) (min fremhævning)

Det skal bemærkes, at Tryg Forsikring bestrider, at ovennævnte rapporter, notater og udtalelser kan lægges til grund ved sagens afgørelse. Dette til trods for, at det pågældende materiale, der er udarbejdet af forskellige og uafhængige teknikere, alene er indhentet af Klager som et forsøg på at oplyse sagen, herunder skadens eksistens og omfang.
...
Klager er utvivlsomt berettiget til at fremlægge ovennævnte materiale under nærværende sag, hvorfor samtlige rapporter og erklæringer kan lægges til grund ved sagens afgørelse, herunder erklæring af 6. februar 2018, idet Klager under sagens behandling ved Ankenævnet for Forsikring altid har mulighed for at søge sagen yderligere oplyst ved henvendelse til teknisk fagkyndige, der kan medvirke til at klarlægge skadens eksistens og omfang.

3. Ad punkt 5.0 Processuel skadevirkning
Tryg Forsikring gør i sit indlæg af 21. marts 2018 gældende, at det skal tillægges Klager processuel skadevirkning, at der er sket udbedring, førend der er opnået enighed om skadesomfanget.

Tryg Forsikring henviser i den forbindelse til kendelse nr. 88539.

Det følger af ovennævnte kendelse, at Klager ikke har bevist, at Klager har pådraget sig skadeudgifter.

Nævnet lægger i den forbindelse vægt på, at Klager har foretaget udbedringsforanstaltninger, før selskabet har besigtiget den anmeldte skade.

I nærværende sag har Tryg Forsikring besigtiget den anmeldte skade, således at Tryg Forsikring har haft mulighed for at påse skadens omfang og dækningsberettigelse.

Klager har endvidere i forbindelse med iværksættelse af udbedringsarbejdet opfordret Tryg Forsikring til at genbesigtige forholdene på ejendommen, ligesom Klager til Tryg Forsikring har oplyst, at de rådskadede lægter på tagets østside er bevaret på ejendommen, således at Tryg Forsikring fortsat kan besigtige disse, såfremt Tryg Forsikring finder behov herfor.

4. Ad punkt 7.0 Omfanget af den dækningsberettigede skade

Tryg Forsikring henviser i sit indlæg af 21. marts 2018 til besigtigelse af [taksationsfirma] den 3. september 2014 (bilag 14).

Den skete citering er korrekt, men Tryg Forsikring undlader imidlertid at gøre opmærksom på skadekonsulentens vurderingen omkring det videre forløb i skadeudbedringen.

Det følger af bilag 14, side 2, at
'Såfremt jeg ikke skulle tage stilling til jeres eventuelle behandling af den anmeldte ejerskifteforsikring, ville jeg bede [tømrerfirma 1] åbne taget de pågældende steder, hvorefter jeg igen ville besigtige taget sammen med ham og her beslutte, om vi skulle ordne hele taget jf. hans tilbud.

Jeg tror sagtens at det kan ende med at lægter på hele taget skal skiftes.

Set i betragtning at der er anmeldt ejerskifteskade, vil jeg nok anbefale i dette tilfælde at godkende tilbud fra tømrer og igangsætte arbejdet.
Dette fordi jeg ikke vurderer at vi kan udbedre rådskaderne partielt, og herefter indsætte en klausul for fremtidige tilsvarende skader.'

Det følger af ovennævnte citering, at det vil være anbefalelsesværdigt, at der foretages en genbesigtigelse, førend det besluttes, hvilke tiltag der skal gøres vedrørende taget. Skadekonsulenten udtaler i den forbindelse, at det sagtens kan ende med, at lægter på hele taget skal udskiftes.

Ovennævnte indikerer, at der er usikkerhed omkring, hvorvidt der alene er tale om en partiel skade, og at der således ikke er taget endelig stilling hertil i forbindelse med den skete besigtigelse.

For så vidt angår citering af skønserklæring af 10. september 2014 (bilag 12), skal jeg bemærke, at de angive passager fra skønserklæringen er taget ud af kontekst, hvorfor de ikke er retvisende.

Det følger af skønserklæringen, at og
'Der mangler afstandslister mellem Monarfol-dug og taglægter. Der er derfor opstået nedbrydning i taglægter partielt.' (side 2)

og

'Ved partiel blotlægning er det konstateret, at der ikke er anvendt afstands/ister. Dette har medført nedbrydning i dele af lægter.' (side 3)

Benævnelsen vedrørende partiel nedbrydning og nedbrydning i dele af lægter relaterer sig i ovennævnte sammenhæng alene til manglende afstandslister.

I erklæring af 6. februar 2018 (bilag 29) er tillige nævnt en lang række yderligere omstændigheder, der har bevirket, at lægterne samlet set er så angrebet, at det har været nødvendigt at iværksætte udbedring for at sikre konstruktionen bæreevne, jf. tillige nedenfor punkt 5.

Jeg kan i øvrigt i det hele henholde mig til tidligere fremsendte indlæg til Ankenævnet for Forsikring, hvorfor jeg skal fastholde, at der er påvist råd i større omfang, end det af Tryg indledningsvis konstaterede.

5. Ad punkt 9.0 Tabsbegrænsningspligt
Tryg Forsikring bemærker i sit indlæg af 21. marts 2018, at det ikke var nødvendigt at iværksætte udbedring, idet der ifølge selskabet er tale om en ubegrundet påstand for så vidt angår det af Teknologisk Institut anførte vedrørende tagets manglende bæredygtighed for større snelast, jf. bilag 22, side 4 og 8.

Det er korrekt, at det altid skal undersøges, hvorvidt man har mulighed for at fjerne sneen.

Klager har imidlertid tidligere redegjort for nødvendigheden af den iværksatte udbedring, herunder hvorvidt det var muligt blot at fjerne sneen løbende, jf. bilag 24.

Den omkostningstunge proces skal sammenholdes med den skade, der kan opstå pludseligt i tilfælde af snevejr, idet
'sne i ikke alt for hårdt frostvejr uden vind danner et lag, der er ti gange højere end den tilsvarende mængde vand. Ved optimale forhold af tø (ca. 4° celsius) skifter sneen til vand med en meget høj vægtfylde, ligesom sneen under processen kan optage yderligere nedbør, som gør den samlede masse meget tung og undertiden så tung, at selv et normalt godt konstrueret tag ikke kan bære.'
(Jønsson, Henning: *Husejerforsikring & Ejerskifteforsikring – en kommentar*, 3. udg., 2009, s. 95)

Klager var henset til sagens omstændigheder, herunder årstiden taget i betragtning samt oplysningerne om tagets tilstand, nødsaget til at iværksætte de pågældende udbedringsarbejder.

Klager havde naturligvis et ønske om at iværksætte syn og skøn forud for den skete udbedring, hvilket utvivlsomt synes at komme til udtryk ved, at Klager allerede den 21. marts 2017 anmodede om retshjælpsdækning til iværksættelse af isoleret bevisoptagelse.

Klager modtog imidlertid ikke respons herpå før medio januar 2018, hvorfor Klager er af den opfattelse, at det beror på selskabets forhold, at der ikke i sagen har været afholdt syn og skøn, idet Tryg Forsikring i en lang periode har forholdt sig passivt til den af Klager fremsendte anmodning.

Tryg Forsikring bestrider denne opfattelse under henvisning til, at Klager blot kunne have iværksat syn og skøn, såfremt Klager ønskede at gennemføre et syn og skøn.

Tryg Forsikring kan imidlertid ikke – henset til den fremsendte anmodning om retshjælpsdækning til iværksættelse af isoleret bevisoptagelse af 21. marts 2018 – være i tvivl om, at Klager rent faktisk ønskede at gennemføre et syn og skøn i sagen. Af hensyn til Klagers omkostninger i sagen, ønskede Klager dog ikke at indgive anmodning til retten, førend tilsagn fra retshjælpsforsikringen var Klager i hænde. Dette tilsagn udeblev imidlertid adskillige måneder, trods utallige opfordringer fra Klager til Tryg Forsikring om at realitetsbehandle anmodningen, hvorfor Klager til slut var nødsaget til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger, som sket.

6. Ad punkt 12.0 Klagerens krav om dækning af diverse omkostninger
Tryg Forsikring bestrider, at selskabets sagsbehandling har nødvendiggjort advokatbistand.

Det er korrekt, at Klagers omkostninger til advokatbistand som hovedregel ikke dækkes ved sagens behandling i Ankenævnet for Forsikring, idet Klager normal vis kan føre sin sag uden advokatbistand.

Under nærværende sag har Tryg Forsikring imidlertid skiftet sagsbehandler flere gange, grundet dårlig kunde- og sagsbehandling, hvilket Tryg Forsikring har erkendt og beklaget, og sagen har efterfølgende de seneste år udelukkende været behandlet af advokater inde ved Tryg Forsikring. Dette har bevirket, at sagens behandling er blevet besværliggjort og kompliceret.

Sagens kompleksitet understøttes endvidere af det faktum, at Tryg Forsikring selv har fundet det nødvendigt at antage en ekstern advokat undervejs til at forestå en del af sagens behandling.

På baggrund af ovennævnte omstændigheder kan det således konstateres, at juridisk bistand i sagen har været nødvendiggjort for Klager, da det ikke for Klager har været muligt at gennemføre et ligeværdigt forløb med Tryg Forsikring uden kontinuerlig advokatbistand.

Jeg kan i øvrigt i det hele henholde mig til tidligere fremsendte indlæg til Ankenævnet for Forsikring, hvorfor jeg skal fastholde de af Klager opgjorte omkostninger, der har været forbundet med nærværende sag."

Klagernes advokat har i brev af 22/3 2019 bl.a. anført:

"**6. Sammenfatning**
Eftersom Tryg Forsikring på nuværende tidspunkt har anerkendt, at der er dækningsberettigede råd- og svampeskader i begge tagflader, og at den oprindelige skadesanmeldelse vedrørte råd -og svampeskader i hele ejendommens tag (begge tagflader), gør jeg i forlængelse heraf gældende:

- *At* der skal ske udbedring af taget i sin helhed på villaforsikringen jf. ordlyden af indlæg fra Tryg Forsikring af 23. februar 2015 til Ankenævnet for Forsikring, hvor Tryg Forsikring anerkender, at yde dækning af *'den rådskadede del af taget'*. Eftersom klager nu tillige har dokumenteret dækningsberettiget råd på hele den østlige tagflade, og dermed i større omfang end det af Tryg Forsikring indledningsvis konstaterede, skal Tryg Forsikring acceptere, at dækning på den eksisterende villaforsikring af udbedringsarbejderne i form af fast undertag med frostsikre tegl tilsvarende skal gælde for hele den østlige tagflade (havesiden)
- *At* der ikke kan opnås dispensation fra BR15 for krav om efterisolering, og at det fremsendte beregningsgrundlag fra [byggerådgiver] til [kommune] er korrekt, jf. bilag 17, 21 og 23, samt [skønsmands] svar i forbindelse med registreringsforretningen, jf. bilag 29.
- *At* udgifter til nødvendige vinterforanstaltninger i form af stilladsoverdækning, jf. BR15 afsnit 4.1, stk. 5, sker som led i opfyldelse af Klagers tabsbegrænsningspligt, og at udgifterne hertil skal afholdes af Tryg Forsikring, idet nødvendigheden af at udbedre taget i vinterperioden skyldes forhold, som Tryg Forsikring bærer ansvaret for.
- *At* udbedring af taget skal ske i overensstemmelse med det billigste af tre indhentede tilbud, hvilket konkret udgør kr. 692.920,00, omfattende etablering af byggeplads, opsætning af stillads, stilladsoverdækning, nedrivning af eksisterende tag, etablering af nyt tag med fast undertag og frostsikre tegl, efterisolering, tagrender, malearbejde af nye stern/tagkanter og vindskeder.
- *At* Klager har afholdt rimelige og helt nødvendige omkostninger i forbindelse med udenretlig fremsættelse og opgørelse af kravet mod Tryg Forsikring, hvilke omkostninger på nuværende tidspunkt beløber sig til over kr. 300. 000,00 inkl. moms. Ankenævnet for Forsikring bør således pålægge Tryg Forsikring at betale Klagers udgifter til teknisk bistand i sagen, samt Klagers udgifter til advokatbistand efter bestemmelsen i forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3."

35. 89699

Selskabet har i brev af 9/4 2019 til nævnet bl.a. anført:

"**AD 1. 'sagens faktum'**
…
Det præciseres, at anmeldelsen den 19. juli 2013 var en telefonisk anmeldelse.

Vedr. BR15
Skaden er anmeldt i juli 2013, og i kendelse nr. 86507 havde klagerens advokats rejst krav om erstatning efter BR10. Selskabet henviser til kendelsen, og det udtalte herom. Det kan også bemærkes, at BR15 ikke var gældende på skadetidspunktet i 2013, hvorfor klageren allerede derfor ikke kan kræve erstatning efter BR15. Man kan ikke ved at lade en sag 'trække ud', derved opnå dækning efter et senere bygningsreglement.
…
Ad 2 Skadens omfang
…
Vedr. skadens omfang henvises til Besigtigelsesrapporten af 21. februar 2017 (bilag A) udfærdiget på baggrund af besigtigelse af 20. februar 2017 ved [taksator]. Deltagere var ud over taksatoren … tømrer og [byggerådgiver], klagerens repræsentant.

Selskabets taksator stod på taget, samme med en håndværker og klagerens repræsentant, og konstateret det skadeomfang, som er dækningsberettigende efter forsikringsaftalen. På dette tidspunkt var sagen genoptaget i Ankenævnet for Forsikring, og det var på den baggrund, at selskabet – efter aftale med klageren – foretog genbesigtigelsen.

Der henvises til de fotografier, der fremgår af besigtigelsesrapporten. Det ses tydeligt på disse fotografier, at der ikke er skader i hele tagfladen, der har betydning for træets funktions- eller bæreevne. Der henvises til taksatorens bemærkninger.
…
Derfor er det også forkert, når klagerens advokat påstår, at den - efterfølgende - af klageren ensidigt indhentede udtalelse fra TI af 15. august 2017 skulle dokumentere, at skaden havde et væsentligt større dækningsomfang en konstateret af selskabet ca. 6 måneder forinden. TI kender - i modsætning til selskabets taksator - ikke dækningsomfanget af forsikringsaftalen. TI omtaler fx også lægternes trækvalitet, herunder med knaster, samt lægtesamlinger, forhold, der ikke er dækket af villaforsikringen.

Selskabet fastholder, at det ikke er godtgjort, at TI har foretaget en korrekt - forsikringsretlig - vurdering af skadens omfang, og at det derfor ikke på baggrund af TI- rapporten kan lægges til grund, at skaden havde et væsentligt større omfang.

Vedr. den af klageren gennemførte registreringserklæring fastholder selskabet, at denne ikke afløser et syn og skøn. Klageren har ved den valgte fremgangsmåde frataget selskabet mulighed for at stille spørgsmål til en af retten udmeldt skønsmand. Advokatens *'formodninger'* (side 4) om et skadesomfang, kan ikke afløse et syn og skøn. Selskabet henviser til i øvrigt til det ovenfor anført vedr. TI erklæringen.

Ad 2.1 skadens omfang – ultimo januar 2015

Klageren opsagde sin villaforsikring i selskabet pr. 1. august 2014, og der var derfor alene dækning frem til ultimo januar 2015.

Selskabet fastholder, at klageren ikke har godtgjort, at de rådskader, der var i tagkonstruktionen ultimo januar 2015 – og som var dækningsberettigende (*'... betydning for træets funktions- eller bæreevne'*) – ikke kunne være udbedret for opgjorte beløb på 95.625 kr.

Der går 3 år fra januar 2015 til klageren i februar 2018 gennemfører sin registreringsforretning.

Ved ikke at gennemføre et syn og skøn har det bl.a. ikke været muligt at få en uvildig vurdering af, i hvilket omfang den manglende udbedring af skaden har medvirket til en ikke-dækket forværring af omfanget. Selskabet fastholder derfor, at det skal tillægges klageren processuel skadevirkning, at der ikke er gennemført syn og skøn, således at Ankenævnet for Forsikring lægger til grund, at skaden kunne være udbedret i januar 2015 for det af selskabet opgjort beløb.

Herefter kan det konstateres, at klageren ikke - overfor tidsforløbet og selskabets besigtigelse den 20. februar 2017 - har løftet sin bevisbyrde for
at der er råd i et større omfang end anerkendt og opgjort af selskabet
at der i øvrigt ikke er konstateret rådskader, der har *'betydning for træets funktions – eller bæreevne'* (forsikringsbegivenheden)
at der i øvrigt ikke er godtgjort, at disse skader var tilstede den 31. januar 2015, jf. princippet i U1993.893H
at der i øvrigt var sket anmeldelse heraf.

Det forholdt, at selskabet ved besigtigelsen den 20. februar 2017 – hvor sagen var genoptaget i Ankenævnet for Forsikring – for at imødekomme klageren, valgte at yde dækning, svarende til 95.625 kr. incl. moms, kan ikke føre til, at selskabet dermed i langt videre omfang er forpligtet til at anerkende, at der ultimo januar 2015 var det af advokaten påståede skadeomfang. Selskabet kan altid tilbyde mere i erstatning, som det er sket i nærværende sag, jf. det i besigtigelsesrapporten anførte *'alle ovenstående punkter vedr. omfang tillagt 20%'*.

AD 3. Bevisbyrde
…
Klageren har gennem hele forløbet været repræsenteret ved advokat.

Det fremgår af selskabets brev til Ankenævnet for Forsikring, at selskabet – efter sagen blev genoptaget i nævnet – har forsøgt at medvirke til, at der blev fundet en mindelig løsning på sagen, jf. også selskabet breve af 24. februar 2017 og 22. marts 2018.

Henset til kendelse i sagen, nr. 86507, selskabets genbesigtigelse i februar 2017, og de efterfølgende forligsdrøftelser, kan klageren – repræsenteret ved advokat – ikke med nogen rimelighed være i tvivl om, at der var sådan uenighed mellem parter om omfanget af den dækningsberettigende skade, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 7, at det relevante bevismæssigt skridt havde været at iværksætte et syn og skøn, jf. reglerne i retsplejeloven. Ikke at indhente forskellige ensidige erklæringer.

Klageren taler med bedre vidende, når det anføres, at selskabet kunne *'stille afklarende spørgsmål til Teknologisk Institut'*. Klagerens advokat er godt klar over, at dette ikke er måden at løfte sit

bevis på, og at denne fremgangsmåde aldrig vil kunne afløse et egentligt syn og skøn. Reglerne om syn og skøn blev ændret i juli 2014 sådan at hver part kan formulere deres spørgsmål ud fra den overordnede ramme (tilladt af retten), og parterne behøver ikke opnå enighed om spørgsmålene (hver part betaler egne spørgsmål).

Selskabet fastholder, at klageren ikke ved den valgte fremgangsmåde har løftet sin bevisbyrde, og at klageren både kunne og burde have iværksat syn og skøn.

Hvis Ankenævnet for Forsikring vælger at lægge klagerens ensidigt indhentede erklæringer til grund i sagen - direkte imod den besigtigelse selskabet havde iværksat forinden i februar 2017 ved sin taksator - og derved i det hele afskærer selskabet fra at stille sine spørgsmål til en uvildig skønsmand, finder selskabet, at dette giver en højst uhensigtsmæssig retstilstand.

Jeg henviser igen til, at det er klageren, der har bevisbyrden i sagen, og det gøres gældende, at klageren ikke har løftet den - ej heller sikret bevist for, at *'Rådskaden havde betydning for træets funktions - eller bæreevne'*.

Ad 4. Dækningstilsagn
Advokatens påstand om, at der tilbage i 2013 og 2015 skulle være givet bindende dækningstilsagn – i videre omfang end anført af selskabet – bestrides.

Selskabet vil henvise til ankenævnets kendelse af 17. februar 2016, sag nr. 86507.

Selskabet har i sine breve af 16. august 2016, 28. november 2016, og 24. februar 2017 bl.a. anført sine bemærkninger til østsiden af huset.

Det kan supplerende bemærkes, at det i sin tid var rådskaderne på den lille tagflade, der – efter besigtigelsen den 16. oktober 2013 – blev anerkendt som dækningsberettigende under villaforsikring, og at det alene var på den baggrund, at der blev udarbejdet tilbud af 18. november 2013 fra [tømrerfirma 1], jf. selskabets svar af 24. februar 2017.

Det er på ingen måde korrekt, at tilbuddet fra [tømrerfirma 1] af 18. november 2013 omhandlede begge tagflader.

Det fremgår af tilbuddet, at *'alle tagfladerne ikke var optaget for besigtigelse'*. Endvidere fremgår det af tilbuddet, at *'Der opstilles murerstillads på facade ved hoveddør samt delvist på facade mod naboskel'* og *'Tegl optages og placeres på stilladset'*.

I tilbud af 18. november 2013 var der således alene inkluderet stillads på facade ved hoveddør, hvilket er på facaden med den lille tagflade samt delvist på facade mod naboskel, hvilket er facaden ved den lille tagflade modsat garagen. Tegl skulle optages og placeres på stilladset.

Tilbuddet omhandler selvfølgelig ikke begge tagflader, idet der da ville have været indeholdt stillads på alle sider af ejendommen og ikke alene stillads omkring *facaden ved hoveddør og delvist på facade mod naboskel*.

Hvis tilbuddet omhandler begge tagflader vil det betyde, at arbejderne, som skal udføres på den store tagflade, skal foregå ned over den lille tagflade. Her skal vi henvise til, at det i tilbuddet er

anført, at tegl skal optages og placeres p& stilladset, og det skal samtidig bemærkes, at den store tagflade ligger i højere niveau end den lille tagflade.

Selskabet har ikke - heller ikke - i brev af 23. februar 2015 til Ankenævnet for dækningstilsagn i videre omfang.

I ankenævnets kendelse af 17. februar 2016, nr. 86507, hedder det på side 1:
'Tagkonstruktionen består af blandt andet af to forskudte tegltagsektioner med lav taghældning. De rådskadede læger er så vidt ses konstateret i den nedre tegltagsektion.' [fremhævet her]

Det er således klart, at der i kendelsen tales om rådskadede lægter i den nedre tegltagsektion, men som anført indledningsvis ved ankenævnet, hvad der er taget stilling til i kendelse.

Hvis der var givet dækningstilsagn i videre omfang – som urigtigt påstået af advokaten – ville Ankenævnet for Forsikring have udtalt dette i kendelsen, nr. 86507.

Der skal også henvise til, at selskabet i skrivelse af 15. december 2015 til Ankenævnet for Forsikring oplyste, at selskabet ikke var enige i klagerens daværende advokats indlæg. Selskabet indsigelser fremgår også af kendelsen (nr. 86507) side 11:
'Ad pkt. 1 omfanget af dækningstilsagnet
Vores kundes advokat anfører i sit brev, at udbedringen af hele taget på ejendommen er omfattet af vores forsikring.

Som det fremgår af sagen akter, er der alene konstateret rådskader i det halvtag, der befinder sig under vinduesrækken,...

Vi må derfor fastholde, at det alene er omkring 1/3 af den samlede tagkonstruktion, der eventuelt ville kunne fremsættes et krav om efterisolering af.'

Endvidere henviser nævnet i sin udtalelse til *'den rådskadede del af taget'* (side 18), *'den ramte del af tagkonstruktionen, som ligger over beboelsen udgør ca. 1/3 af den samlede tagflade'* (side 19).

Yderligere skriver nævnet i sin udtalelse, at *'Nævnet lægger i overensstemmelse med det af selskabet anførte til grund, at udbedring af rådskaden under iagttagelse af kravene i BR10 ud fra et rentabilitetssynspunkt sandsynligvis ikke kan forsvares'* [fremhævet her] (side 19).

Under afsnittet 'Ejerskifteforsikring' henviser nævnet til *'den lave taghældning'* (side 19), *'det skaderamte område'* (side 20).

Det er således selskabets opfattelse, at Ankenævnet for Forsikring i kendelse nr. 86507 alene omhandler *'den nedre tagsektion'*, og at selskabet ikke har givet et sådant tilsagn, som påstået af advokaten.

Det er således også klart forkert, som anført af advokat, at der ikke i kendelsen skelnes mellem øst- og vestsiden.

Det forhold, at selskabet - for at imødekomme klageren - i sit brev af 24. februar 2017 har tilbudt yderligere dækning kan ikke forpligt selskabet til at dække i videre omfang.
…
AD 4.1 Tilbud på udbedringsarbejder
Selskabet har opgjort de dækningsberettigende udbedringsarbejder i besigtigelsesrapporten af 21. februar 2017.

Selskabets taksator har oplyst, at de priser, som klagerens håndværker har fremkommet med på mellem 400.000 og 700.000 kr. er urealistiske. Det er ikke udtryk for reelle priser på udbedring af de anerkendte skader, at klagerens håndværker kommer med tilbud, der endda meget høje. Som anført i selskabets brev af 2. august 2018 til Ankenævnet for Forsikring, har klagerens håndværker fungeret som rådgiver for klageren, og det er selskabets opfattelse, at de anførte priser er udtryk herfor.

En håndværkers ønske til fortjeneste, skal ikke betales af selskabet, da det ikke er udtryk for de reelle udbedringsomkostninger.

Hvis klageren havde valgt at gennemføre et syn og skøn kunne parterne have spurgt skønsmanden om størrelsen af udbedringsomkostningerne - under forskellige forudsætninger.

Selskabet bestrider rigtigheden af de fremsatte priser, og gør gældende, at selskabets opgørelse (*'tillagt 20%'*) skal lægges til grund.

Ad 4.2 Tabsbegrænsning
Selskabet bestrider, at klageren har udgifter til tabsbegrænsning af en umiddelbart truende skade, jf. forsikringsaftalelovens § 53.

Selskabet afviser derfor – også – alle klagerens udgifter i forbindelse med bygningsarbejder på ejendommen der blev påbegyndt december 2017.

Selskabet gør derimod gældende, at klageren, der siden anmeldelsen i juli 2013 har været bekendt med den anmeldte skade i tagkonstruktionen, ved ikke at foretage udbedring har tilsidesat sin tabsbegrænsningspligt ved grov uagtsomhed, jf. forsikringsaftalelovens § 52, og derfor ikke kan kræve forsikringsdækning i videre omfang end tilbud af selskabet.

Ad 5. Omkostningsdækning
Der henvises til selskabets brev af 24. februar 2017 til Ankenævnet for Forsikring, hvoraf fremgår:
'I forbindelse med de konstaterede rådskader kan vi på baggrund af ovenstående opgøre en samlet erstatning incl. udgifter til rådgivere og advokater til følgende:

Udbedring af rådskader:	*95.625,00 kr.*
Honorar tidligere advokat:	*12.500,00 kr. (anerkendt i AK86.507)*
Honorar nuværende advokat:	*25.000,00 kr.*
Honorar [arkitektfirma]:	*13.360,00 kr. (anerkendt i AK86.507)*
Honorar [byggerådgiver]:	*12.600,00 kr.*
I alt incl. moms	*159.085,00 kr.'*

Selskabet har således anerkendt, at betale i alt 37.500 kr. i advokatbistand (svarende til 12.500 kr. til klagerens tidligere advokat, og 25.000 kr. til klagerens nuværende advokat).

Selskabet vil og skal ikke betale yderligere advokatbistand.
…
Ad 5.1 Tidligere anerkendte beløb
Selskabet beklager, at disse beløb ikke er udbetalt. Der må være sket en misforståelse, idet de tidligere er sendt til udbetaling. Selskabet udbetaler med tillæg af renter efter forsikringsaftalelovens

§ 24. Det bemærkes, at renterne er skattepligtige.

Ad 5.2 Bemærkninger til sagens omkostninger
Selskabet bestrider det af advokaten anførte.

Selskabet henviser igen til ankenævnets vedtægter.

Som anført blev sagen genoptaget i Ankenævnet for Forsikring den 8. august 2016, og det fremgår direkte af Ankenævnet for Forsikrings vedtægter § 23, stk. 3, at ingen af parterne betaler omkostninger ved tvistløsningsbehandlingen til den anden part.

Sagen har således gennem hele forløbet været behandlet ved Ankenævnet for Forsikring. Selskabet gør gældende, at selskabet har sendt sine svar til ankenævnet, og der intet grundlag er for – mens sagen verserer ved ankenævnet – at pålægge selskabet at betalte for advokatbistand efter forsikringsaftalelovens § 32, stk. 3.

Selskabet har blot sendt sine svar til Ankenævnet for Forsikring, når der er modtaget orientering fra ankenævnet om nyt fra klagerens advokat."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sag 86507 og denne sag. Et uddrag gengives i det følgende.

Af kommunens brev af 29/8 2016 til klagerne med afslag på dispensation fremgår bl.a.:

"**Afslag på dispensation. Krav til efterisolering af tagkonstruktion.**
…
Byggesagsafdelingen har 29. august 2016 modtaget din ansøgning om dispensation fra BR15 for at undlade at foretage efterisolering af tagkonstruktionen i forbindelse med udskiftning af tagbeklædningen på huset.

Ansøgningen er vedlagt rapport fra [byggerådgiver], hvor der ses en snit tegning af huset og dets tagkonstruktion, samt rentabilitetsberegning for efterisolering af taget på huset.

Vi skal hermed meddele afslag på din ansøgning om dispensation fra Bygningsreglement BR15, kap. 7.4.2 stk. 1 og 2 om efterisolering

Der er ved afgørelsen lagt vægt på:

- at det jfr. den udførte rentabilitets beregning i rapporten fra [byggerådgiver] er rentabelt at udføre efterisolering af taget jfr. BR15 kap. 7.4.2 stk. 1,
- at det jfr. snit tegning i rapporten fra [byggerådgiver] ikke ses byggetekniske forhold som kan ligge til grund for at der kun skal udføres mindre omfattende efterisolering af taget jfr. BR15, kap. 7.4.2 stk. 2."

Af rapport af 15/8 2017 fra Teknologisk Institut fremgår bl.a.:

"**Formål**
Ifølge aftale med kunden havde undersøgelsen følgende formål:
• At undersøge lægterne på østvendt tagflade for trænedbrydende svampe
• At dokumentere skadesomfanget
• At vurdere årsag til evt. nedbrydning og graden af nedbrydning
• At anbefale forslag til evt. renoveringstiltag
…
Sammenfatning
Ejendommen er opført i 1972. Østvendt tagflade er besigtiget udefra.

Tagstenene er K21 tegl, som er lagt med for lav en hældning på 14 grader. Mindstekravet var i 1971 20 grader. Tagstenene er med frostsprængninger, ligger ujævnt og på svækket underlag, hvorfor taget ikke kan regnes for tæt.

Lægter og undertag er undersøgt i 6 felter fra bund til top.

Undertaget af Monarfol er totalt nedbrudt.

Lægterne er nedbrudte af trænedbrydende svampe antage lig af typen Bævresvampe, Gråmuld samt kemisk nedbrydning. Flere steder er nedbrydningen så kraftig, at styrken af lægterne er kraftig reduceret, og enkelte lægter er knækkede. Nedbrydningen er spredt over hele tagfladen fra top til bund og gavl til gavl. Taglægterne vurderes ikke at være bæredygtige for større snelast.

Lægternes trækvalitet er ringe med store gennemgående knaster, hvilket er i strid med god håndværksskik. Lægtesamlinger er udført over samme spær, hvilket er i strid med vejledning på opførelsestidspunktet og i strid med almindelig god håndværksskik.

Hele taget inkl. lægter og undertag skal skiftes.

Besigtigelse og målinger
Ejendommen er et fritliggende et-planshus opført i 1972. Taget er øst- vestvendt i forskudte plan med 14 graders hældning dækket af K21 tegl.

Ved besigtigelsen var tagsten fjernet i 6 felter á 2 rækker fra bund til top. Herved kunne konstruktionen, undertaget og lægterne besigtiges.
…
Der er lægtet direkte på undertaget uden afstandslister. Der ses derfor kraftig opstuvning af blade og snavs oven for hver lægte ved spærene. I nogle tilfælde har undertagets nedbøjning mellem spærene tilladt, at en del snavs er skyllet/blæst væk med indtrængende vand. Men flere steder ligger lægten stramt på undertaget over hele bredden. Det betyder, at blade og snavs ophobes og

holder på fugtigheden omkring lægterne, når vand trænger ind. Herved bliver lægterne opfugtede, og fugten bliver i træværket i længere tid.
…
Lægtedimensionen er tradition el 38 x 56 mm. Der er anvendt flere lægter med meget store knaster. Stødsamlinger er udført over samme spær. Dette ses i undersøgte felt 5 og 6, og anses derfor at gælde hele taget.
Træfugtigheden i lægterne er målt med en elektrisk modstandsmåler, Protimeter med uisolerede 10 mm elektroder og isolerede 30 mm hammerelektroder. Træfugtigheden varierede fra 16-25 % træfugt. Der er risiko for nedbrydning af træ ved træfugtighed > 20 % og for fortsat nedbrydning ved træfugtighed ned til 16 %. Træfugtigheden varierer afhængig af årstiden men vil også variere i forhold til hvor meget debris (blade og jord), der ligger pakket omkring lægterne, idet det både medvirker til opfugtning af lægterne og holder på fugtigheden.

Samtlige lægter er nedbrudte i væsentlig grad især fra lægternes underside og der, hvor debris er hobet op. Der blev udtaget stikprøver til mikroskopisk undersøgelse. Resultaterne fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Resultat af mikroskopisk undersøgelse

Nr.	**Udtagningssted**	**Angreb**
1	Felt 0, Lægte 22	Trænedbrydende svamp Salt på overfladen Gråmuld
2	Felt 1, Lægte 20	Trænedbrydende svamp
3	Felt 1, Lægte 17	Trænedbrydende svamp
4	Felt 1, Lægte 4	Trænedbrydende svamp
5	Felt 3, Lægte 11	Trænedbrydende svamp
6	Felt 5, Lægte 12	Trænedbrydende svamp Gråmuld
7	Felt 6, Lægte 6	Trænedbrydende svamp Grå muld
8	Felt 6, Lægte 7	Kemisk nedbrudt
9	Felt 6, Lægte 9	Trænedbrydende svamp Gråmuld

Nedbrydningen er primært forårsaget af en trænedbrydende svamp tilhørende gruppen af Basidiomyceter – antagelig Bævresvampe, men der forekommer også en del Gråmuld.

Det er dog primært den trænedbrydende Basidiomycet, der giver styrkesvækkelsen. Se endvidere fotos bilag 1.

Nogle lægter er totalt nedbrudte. Dette er konstateret 34 steder spredt over hele tagfladen fra top til bund og i alle de åbne felter. Den trænedbrydende svamp hører til gruppen af Basidiomyceter. Den kan ikke identificeres præcist, men det er antagelig en svamp hørende til gruppen af Bævresvampe.

I tabel 2 er indtegnet de felter af tagfladen, der er undersøgt med angivelse af hvilken grad af nedbrydning, der er konstateret.
…

Det skal bemærkes, at tagfladen for så vidt angår felterne ved de to gavle og 1 ½ meter ind ikke har været genstand for undersøgelse, idet Tryg i forbindelse med deres besigtigelse af tagfladen den 20. februar 2017 har konstateret, at lægterne ved de to gavle begge steder 1 ½ meter ind fra top til bund var rådskadede.
…
Vurdering
På grundlag af de foretagne undersøgelser samt givne data og informationer kan Instituttet udtale følgende:
…
Lægterne er af oprindelig af dårlig trækvalitet, lægtningen er af dårlig håndværksmæssig udførelse med stødsamlinger over samme spær, og lægterne er nedbrudte. Nogle lægter er så kraftigt nedbrudte, at de er knækkede. Selv mindre angreb af trænedbrydende svampe i en taglægte vil have væsentlig indflydelse på lægtens styrke.

Træfugtigheden i lægterne blev målt til mellem 16 - 25 %. Dette skal ses i relation til, at trænedbrydende svampe generelt kan spire, og angreb således udvikles, når træets fugtindhold overskrider 20 %, og at der ved fugtighedsprocenter over 15 - 17 % er betingelser for, at svampeangreb under udvikling kan fortsætte væksten.
…
Det vurderes at nedbrydningen af lægterne har stået på i en længere årrække og antagelig er startet kort tid efter opførelsen men med en vis acceleration de senere år.

Tagdækning, lægter og undertag skal skiftes."

Af klagernes advokats brev af 29/11 2017 til selskabet fremgår bl.a.:

"For så vidt angår spørgsmålet om, hvilke krav der gøres gældende i sagen, skal jeg endnu engang henvise til vores brev af 6. oktober 2017 til Tryg Forsikring. Jeg skal særligt henlede opmærksomheden til punkt 2 og 5, hvoraf følger, at krav om erstatning vedrører begge tagflader.

Jeg vedlægger det billigste tilbud omfattende udbedring af begge tagflader i sin helhed. Tilbuddet er udarbejdet i overensstemmelse med den af Tryg Forsikring accepterede løsning for udbedring af den vestlige tagflade.

Jeg skal bemærke, at min klient overvejer at lægge tagpap på taget i stedet for den af Tryg Forsikring tilbudte løsning med teglsten. Som det fremgår af tilbuddet, vil en eventuel merudgift i forbindelse hermed blive afholdt af min klient."

Af notat af 6/2 2018 fra registreringsforretning fremgår bl.a.:

"Der er med skrivelse af 22. januar 2018 anmodet om iværksættelse af en registreringsforretning, for så vidt angår ejendommens syd - østlige tagflade, eksklusiv 1,5m ind fra kip til stern i hver gavlende. Tagfladen blev besigtiget og forholdene registeret.
Registreringsforretningen blev under registreringen udvidet til tillige at omfatte blotlagte spær og remme på den nord - vestlige tagflade, idet rekvirenten (herefter 'bygherre') oplyste, at der var konstateret råd og svamp på disse efter at lægter og undertag var fjernet på denne tagflade.

44. 89699

Mandag den 22. januar 2018 kl. 09.00
…
Til stede ved registreringsforretningen var foruden skønsmanden:
Bygherre …

Bygherres advokat …

Byggesagkyndig …

Skønsmand …

Skønstemaet blev gennemgået, registreringsforretning foretoges, og der blev givet parterne lejlighed til at udtale sig om hvert enkelt punkt.
Det blev af bygherre oplyst, at der er igangværende udbedring af taget.
I forhold til den østlige tagflade oplyste bygherre, at lægter vil blive gemt, ligesom de rådskadede stykker af spær/bjælker og remme på såvel den vestlige som den østlige tagflade vil blive gemt.
Bygherre anmeldte råd i tagflader til forsikringsselskabet den 13. juli 2013.
Forsikringen har indvilliget i at udbedre den vestlige tagflade som følge af rådskader og 1,5 m. ind fra top til bund i hver gavlende på den østlige tagflade som følge af rådskader.

Det blev ved besigtigelsen i forhold til den syd - østlige tagflade konstateret,

at lægter er i dårlig forfatning grundet råd på hele tagfladen, værst midt på taget.
at der er råd/svampeskader på remme.
at det konstaterede råd skønnes at have været til stede på anmeldelsestidspunktet den 13. juli 2013.
at undertag er Monarfol som er forvitret uden restlevetid.
at der ikke er afstandslister mellem lægte og undertag
at isoleringen visse steder rammer undertaget hvorved der ikke er ventilation.
at lægter er så våde at det ikke er muligt at måle træfugten.
at gennemføringer ikke er udført korrekt.
at der ikke har været korrekt ventilation under teglene.

Det blev ved besigtigelsen i forhold til den vestlige tagflade konstateret,

at der er råd i 2 spær/remender mod syd og 2 spær/remender mod nord
at det konstaterede råd vurderes at have været til stede på anmeldelsestidspunktet den 13. juli 2013.

Spørgsmål 1:
Skønsmanden bedes oplyse, om der kan konstateres råd og svamp i ejendommens østlige tagflade ekskl. 1,5 meter ind fra top til bund i hver gavlende (det er således i alt 96 m2, skønsmanden bedes besigtige).

Svar på spørgsmål 1:
Der kan konstateres råd og svamp i stort set alle lægter.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes skønsmanden angive, hvorledes forholdene mest hensigtsmæssigt kan udbedres, idet det skal oplyses, at Tryg Forsikring har tilbudt udbedring af den vestlige tagflade (mod stien) med fast underlag, afstandslister og frostsikre tegl.

Svar på spørgsmål 2:
Forholdene bør udbedres som på den vestlige tagflade.

Spørgsmål 3:
Skønsmanden bedes oplyse, om udbedring vil forudsætte iagttagelse af Bygningsreglementet BR15 i form af efterisolering af tagkonstruktionen, jf. bilag 4, herunder hvorvidt det er rentabelt at udføre efterisolering af taget.

Svar på spørgsmål 3:
Bygningsreglementet BR15 i form af efterisolering af tagkonstruktionen skal følges da det er rentabelt.

Spørgsmål 4:
Skønsmanden bedes vurdere om de arbejder, der følger af det fremlagte tilbud, jf. bilag 6, svarer til det der er hensigtsmæssigt for at udbedre forholdene på ejendommens tagflader.

Svar på spørgsmål 4:
Det er skønsmandens vurdering at den valgte udbedringsmetode er hensigtsmæssig.
I forhold til udbedring af spær/remender på begge tagflader er tilbud af 29-01-2018 fra [tømrerfirma 2] en hensigtsmæssig udbedringsmetode.

Konstateringer:
Da der ikke er afstandsliste, udluftning ved tagfod, og isolering der steder trykker undertaget helt op vil den underliggende konstruktion tage skade, som man kan se.
De udkragede remme er ikke afdækket efter god håndværksmæssig skik.
Man har monteret dækslerne forkert, så der er lukket i bunden, og så har man fuget toppen.
Fugen kan ikke holde tæt hvorfor dækslet har holdt på fugten så enderne er rådnet.

Skønsmanden blev den 29. januar 2018 kontaktet telefonisk for yderligere registrering at ejendommens syd - østlige tagflade, da lægter undertag og isolering nu var fjernet, og spær herved var blotlagte.

Mandag den 29. januar 2018 kl. 15

Det blev ved denne besigtigelse i forhold til den syd - østlige tagflade konstateret,
at spær ved skorsten er kraftigt optugtet med begyndende råd
at IPE jernbjælken ved skorstenen er ubehandlet.
at spær ender ved stern har råd og svampeskader 8 stk.
at det konstaterede råd vurderes at have været til stede på anmeldelsestidspunktet den 13. juli 2013."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**7. Rådskade**

…

DÆKKER SKADER EFTER
RÅD

Råd beskrives som skader på træ, der skyldes svampe og/eller bakterier, som langsomt ødelægger træet. Rådskaden skal have betydning for træets funktions- eller bæreevne. Reparation af vinduer og døre dækkes uden dette krav.

Angrebet skal være konstateret og anmeldt
• i forsikringstiden, eller
• inden 6 måneder efter forsikringen er ophørt.

DÆKKER IKKE SKADER EFTER
OVERFLADERÅD

Skader, der skyldes overfladeråd.

Overfladeråd opstår i træ, som er udsat for høj fugtighed og er en langsom forløbende proces, der er begrænset til træets yderzoner.

…

11. Beregning af erstatning

11.1 OPGØRELSE AF ERSTATNING

Erstatningen udbetales, når skaderne er udbedret, medmindre andet er aftalt med os. Vi kan fx aftale, at erstatningen udbetales i rater i takt med, at skaderne udbedre.

Erstatningen opgøres som nyværdi, undtagen ved

…

• Rådskader, se punkt 11.3.

…

11.3 RÅDSKADE

Ved ødelagt træ erstatter vi udgifter til afstivning eller reparation, så træets og konstruktionens bæreevne sikres. Hvis træets funktionsevne er nedsat på grund af destruktion, giver vi erstatning i form af udskiftning af det træ, som er skadet.

Der gælder en selvrisiko på 2.500 kr. pr. bygningsdel (fx pr. vindue/dør).

…

11.10 ANDRE UDGIFTER SOM DÆKKES

FORØGEDE BYGGEUDGIFTER TIL LOVLIGGØRELSE

Ekstra byggeudgifter, som er nødvendige for at opfylde de nye krav i byggelovgivningen, når en skadet bygning skal opføres igen.

De ekstra udgifter kan højst udgøre 20 % af den enkelte bygnings værdi i dag (nyværdi), dog højst 1.526.818 kr. (2013). Beløbet indeksreguleres.

Betingelser for erstatning:
- Udgifterne skal være til den del af bygningen, som skal erstattes.
- Du har søgt dispensation, men fået afslag på at fravige de nye krav i byggelovgivningen.
- Der skal ske istandsættelse eller genopførelse.

- Udgifterne må ikke skyldes mangelfuld vedligeholdelse af bygningen.
- Udgifterne må ikke kunne være krævet af byggemyndighederne, inden skaden skete."

Nævnet udtaler:

Erstatningsopgørelsen

Nævnet bemærker indledningsvis, at klagerne oprindeligt har anmeldt råd i taglægter, og at det må anses for en skrivefejl, når selskabets ejerskifteafdeling i mail af 25/7 2013 til klagerne skriver om rådskader i spær. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at alle besigtigelser, rapporter og den første klage til nævnet har drejet sig om taglægterne. Nævnet finder, at klagerne først har konstateret råd i spær og remender i januar 2018, hvilket er efter villaforsikringens ophør i selskabet den 1/8 2014 og udløbet af efteranmeldelsesfristen den 1/2 2015. Tilbuddet af 29/1 2018 på 13.521,25 kr. for udbedring af rådskader i rem og spærender kan derfor ikke kræves dækket af selskabet.

Nævnet var i sag 86507 ikke blevet bedt om at tage stilling til omfanget af rådskadede lægter, og nævnet har derfor ikke i kendelsen taget stilling til, hvor og på hvilke tagflader nedbrudte lægter fandtes.

Nævnet finder, at selskabet ikke har ført bevis for sin påstand om, at der i forsikringsperioden ikke var konstateret og anerkendt rådskader i lægter på østsiden af taget. Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerne har sandsynliggjort, at der inden forsikringsdækningens ophør i selskabet har været konstateret og anmeldt udbredte rådskader i taglægterne af betydning for lægternes funktions- og bæreevne på både vest- og østsiden af taget. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af et tilbud af 18/11 2013 på udskiftning af lægter, som selskabet har indhentet, fremgår, at "Ca. 50 % af lægterne er vurderet til at være angrebet af råd og vurderes at skulle skiftes", og at omfanget var med forbehold for ændringer, da ikke alle tagfladerne var blevet optaget for besigtigelse. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at et taksationsfirma, der besigtigede for selskabet, i rapport af 29/9 2014 har konstateret, at "Specielt i 2 store områder var der 'buler' i taget, og der var tegn på store områder med rådskadede lægter", og at taksatoren vurderede, at "det [sagtens] kan ende med at lægter på hele taget skal

skiftes". Nævnet har også lagt vægt på, at der i rapporten af 15/8 2017 fra Teknologisk Institut på østsiden af taget blev konstateret total nedbrudte lægter 34 steder spredt over hele tagfladen fra top til bund i alle de åbne felter, og at det blev vurderet, at "nedbrydningen af lægterne har stået på i en længere årrække og antagelig er startet kort tid efter opførelsen men med en vis acceleration de senere år". At selskabets taksator ved genbesigtigelse den 20/2 2017 har vurderet, at samtlige lægterækker på østsiden af taget var i orden bortset fra 1,5 m ved de to gavle, kan ikke føre til et andet resultat.

Det, som selskabet har anført om, at det skal tillægges processuel skadevirkning for klagerne, at de ikke har gennemført syn og skøn, kan heller ikke føre til et andet resultat. Nævnet bemærker, at skriftlige sagkyndige rapporter ifølge nævnets praksis kan indgå i nævnets bedømmelsesgrundlag, selv om de er ensidigt indhentede.

Selskabet har under behandlingen af sag 86507 i brev af 23/2 2015 tilbudt at dække udgifterne til udbedring af skaden, således at der på den rådskadede del af taget etableres et nyt fast undertag i stedet for det eksisterende monarfolundertag, og herpå lægges nye frostsikre teglsten som erstatning for de eksisterende delvis frostsprængte og løbende udskiftede K21 romerfalstagsten. Selskabet har endvidere accepteret pr. kulance at betale for 32 mm afstandslister, under forudsætning af, at der vil være plads til disse. Nævnet finder, at selskabet ikke kan træde tilbage fra sit udbedringstilbud på grund af "bristende forudsætninger" og i stedet tilbyde klagerne en erstatning for udskiftning af lægter som gjort i brev af 24/2 2017 til nævnet. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabets tilbud om etablering af et fast undertag efter sin ordlyd omfatter den rådskadede del af taget uden nærmere angivelse af vest- eller østsiden, og at selskabet ikke har dokumenteret sin påstand om, at der ikke var konstateret og anerkendt dækningsberettigende rådskader på østsiden af taget i selskabets forsikringsperiode. Nævnet finder på baggrund af omfanget af nedbrudte taglægter, at klagerne ikke vil opnå en uberettiget berigelse ved, at selskabets tilbud om dækning af et fast undertag omfatter både vest- og østsiden af taget.

Den tilbudte udbedring medfører krav om rentabel efterisolering, og nævnet finder, at klagerne har krav på dækning herfor i medfør af forsikringens dækning for forøgede byggeudgifter til lovliggørelse. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klagerne har ansøgt om og den 29/8 2016 fået afslag af bygningsmyndigheden på dispensation for isoleringskravene i BR15. Nævnet har endvidere lagt vægt på, at selskabet ikke har godtgjort, at det ville have medført en anden vurdering fra bygningsmyndighedens side, hvis klagerne havde indgivet en egentlig dispensationsansøgning, mens BR10 var gældende.

Klagerne har rejst krav om dækning af 692.920 kr. inkl. moms, som udgør det billigste af tre indhentede tilbud, og som omfatter etablering af byggeplads, opsætning af stillads, stilladsoverdækning, nedrivning af eksisterende tag, etablering af nyt tag med fast undertag og frostsikre tegl, efterisolering, tagrender og malearbejde af nye stern/tagkanter og vindskeder. Nævnet har noteret sig, at klagerne har overvejet at lægge tagpap på taget i stedet for tegl og selv vil afholde merudgiften herved. Klagerne er ved afgørelse af 24/11 2014 fra Disciplinær- og klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige tilkendt 30.000 kr. i erstatning for, at den bygningssagkyndige ikke har nævnt mangelfulde inddækninger under tagvinduerne og ved sternbrædder i tilstandsrapporten. Nævnet finder, at selskabet skal anerkende at dække i henhold til det tilbud, som klagerne har fremlagt, med fradrag af det tilkendte beløb fra Disciplinær- og klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige og forsikringens selvrisiko. Erstatningen forfalder til betaling fra selskabet, når klagerne fremlægger faktura for arbejdernes udførelse.

Det, som selskabet har anført, herunder om urealistiske priser og udgiften til vinterforanstaltninger, kan ikke føre til et andet resultat.

<u>Byggeteknisk bistand</u>

Klagerne har krævet dækning af teknisk bistand i forbindelse med den første klagesag. Selskabet har i sag 86507 afvist at betale den ene faktura med henvisning til, at den vedrører bistand til klagesagen mod den beskikkede bygningssagkyndige og har forligsmæssigt anerkendt at be-

tale den anden faktura på 13.359,38 kr. inkl. moms. Nævnet finder som i sag 86507 ikke grundlag for at pålægge selskabet at erstatte yderligere af disse afholdte udgifter.

Selskabet har i forbindelse med nærværende klagesag accepteret at betale klagerens udgifter til byggerådgiver med 6.300 kr. inkl. moms for udarbejdelse af en rapport over tagets tilstand og til rentabilitetsberegninger. Selskabet har afvist at dække klagernes øvrige krav for teknisk bistand. Nævnet finder, at selskabet tillige skal dække klagernes udgifter på 2.000 kr. inkl. moms for byggerådgiverens tilstedeværelse ved selskabets genbesigtigelse af taget den 17/2 2017 og på 18.750 kr. inkl. moms for rapporten fra Teknologisk Institut. Nævnet finder, at disse udgifter har været rimelige og nødvendige for at afdække omfanget af rådskaderne. Nævnet forudsætter, at klagerne fremlægger dokumentation for faktisk afholdte udgifter.

Nævnet finder, at selskabet ikke skal yde dækning for klagernes krav på samlet 40.000 kr. inkl. moms for byggerådgiverens udarbejdelse af udbudsmateriale og indhentning af tilbud og byggetilsyn. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at tagarbejderne efter nævnets opfattelse ikke er af en karakter, der nødvendiggør ingeniørbistand.

Advokatudgifter

Klagerne har krævet dækning af advokatudgifter i forbindelse med den første klagesag med 55.000 kr. inkl. moms. Selskabet har i sag 86507 tilbudt at betale 10.000 kr. inkl. moms. Nævnet finder som i sag 86507 ikke grundlag for at pålægge selskabet at erstatte yderligere udgifter til klagernes første advokat.

Klagerne har i forbindelse med nærværende klagesag rejst krav om dækning af advokatudgifter på 195.244,23 kr. inkl. moms fordelt på tiden med klarlæggelse af sagen før anmodningen om genoptagelse for nævnet og under nævnsbehandlingen. Selskabet har tilbudt at betale 25.000 kr. inkl. moms og har med henvisning til nævnets vedtægter afvist at betale yderligere.

51. 89699

Det fremgår af § 32, stk. 3, i forsikringsaftaleloven, at den sikrede i forbindelse med udenretlig fremsættelse og opgørelse af krav mod selskabet kan kræve rimelige og nødvendige udgifter til advokatbistand dækket af selskabet.

Af § 23, stk. 3, i nævnets vedtægter fremgår, at ingen af parterne betaler omkostninger ved tvistløsningsbehandlingen til den anden part. Klagernes anmodning om genoptagelse blev modtaget af nævnet den 25/7 2016, men sagen har været sat i bero i perioden 17/3 2017 til den 19/1 2018 for isoleret bevisoptagelse, som imidlertid ikke blev afholdt, og selskabet og klagerne har samtidig ført forligsforhandlinger. Under disse omstændigheder finder nævnet, at den nævnte bestemmelse i nævnets vedtægter ikke afskærer klagerne fra i et vist omfang at få dækning for advokatomkostninger vedrørende tiden, hvor sagen har verseret for nævnet. Nævnet henviser til sag 86881.

Nævnet finder, at sagen har haft en karakter, hvor klagernes advokatbistand har været nødvendig. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at selskabet efter kendelsen i sag 86507 i strid med selskabets oprindelige sagsbehandling og anerkendelse har afvist, at der i forsikringstiden har været konstateret og anerkendt dækningsberettigende rådskader i lægterne på østsiden af taget, og at selskabet har omgjort sit udbedringstilsagn fremsat under sag 86507 om et fast undertag til et tilsagn om udskiftning af rådskadede lægter både på vest- og østsiden af taget.

Nævnet finder efter en samlet vurdering, blandt andet under hensyntagen til ovenfor nævnte bestemmelse i nævnets vedtægter, at selskabet skal erstatte klagernes udgifterne til advokat med yderligere 25.000 kr. inkl. moms således at den samlede erstatning til dækning af udgifter til advokat udgør 50.000 kr. inkl. moms. Nævnet forudsætter, at klagerne fremlægger dokumentation for faktisk afholdte udgifter.

Som følge heraf

b e s t e m m e s:

Ankenævnet *for* Forsikring

52. 89699

Selskabet, Tryg Forsikring A/S, skal anerkende at dække klagernes udgifter på 692.920 kr. for udbedring af taget med fradrag af 30.000 kr., som klagerne har fået tilkendt ved Disciplinær- og klagenævnet for beskikkede bygningssagkyndige, og forsikringens selvrisiko. Erstatningen forfalder til betaling fra selskabet, når klagerne fremlægger faktura for arbejdernes udførelse. Selskabet skal ud over allerede anerkendte beløb ved fremsendt dokumentation erstatte klagernes udgift til byggerådgiver med 2.000 kr., rapport fra Teknologisk Institut med 18.750 kr. og advokatudgifter med 25.000 kr. De anførte erstatningsbeløb skal forrentes i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

I øvrigt får klageren ikke medhold.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings